

**ORTAOKUL MÜZİK DERSLERİNDE MELODİKA KULLANIMINA
İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

Orkun Karakuş

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MAYIS, 2018

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren on iki (12) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Orkun

Soyadı : KARAKUŞ

Bölümü : Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim dalı

İmza :

Teslim tarihi : 04.05.2018

TEZİN

Türkçe adı : Ortaokul Müzik Derslerinde Melodika Kullanımına İlişkin
Öğretmen Görüşleri

İngilizce Adı : The Aspects of Teachers to the Usage of Melodica in
Secondary School Music Lessons

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Orkun KARAKUŞ

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Orkun KARAKUŞ tarafından hazırlanan “Ortaokul Müzik Derslerinde Melodika Öğretimine Yönelik Öğretmen Görüşleri” adı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

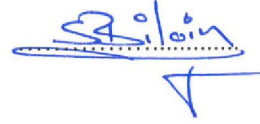
Danışman: Prof. Enver TUFAN

(Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Başkan: Yrd. Doç. Dr. Selçuk Bilgin

(Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Üye: Yrd. Doç. Dr. Kaan Yüksel

(Devlet Konservatuarı, Başkent Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi: 04/05/2018

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Lisans ve lisansüstü eğitimim süresince her konudaki sabrı, sevgisi, hoşgörüsü ve akademik yönlendirmeleriyle bir baba sıcaklığında yaklaşarak yol gösteren değerli hocam Prof. Enver Tufan'a, her zaman desteğini üzerimde hissettiğim sevgili eşim Zülal Karakuş'a ve çalıştığım kurum olan Ankara Tevfik Fikret Okulları'nın saygıdeğer yöneticilerine verdikleri destek için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

**ORTAOKUL MÜZİK DERSLERİNDE MELODİKA KULLANIMINA
YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Orkun KARAKUŞ
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mayıs 2018**

ÖZ

İlk olarak 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren kullanılmaya başlanan melodika, hem tuşlu hem de üflemeli bir çalgı olma özelliği taşıması sebebiyle müzik eğitimi alanında diğer okul çalgılarının yanında önemli bir yer edinmiştir. Bu araştırmada; ortaokullarda yürütülen müzik dersleri kapsamındaki melodikanın kullanım durumu, milli eğitim öğretim programındaki uygulanabilirliği, öğrencilerin melodikayı çalma konusundaki ilgi düzeyleri ve melodikanın maliyeti açısından okul çalgısı olmaya elverişlilik durumları incelenmiştir. Araştırmanın evreni Ankara ili, Örneklemine ise Çankaya ilçesi oluşturmaktadır. Araştırma betimsel bir araştırma olup veriler yüz yüze görüşme (mülakat) ve anket yoluyla elde edilmiştir. Araştırmada; melodikanın en çok kullanılan okul çalgıları arasına girdiği, öğrencilerin melodika çalma konusunda istekli oldukları, çalgının maliyeti bakımından edinilebilir olduğu görülürken ülkemizde melodika kullanımı ile ilgili yeterli yardımcı kaynak bulunmadığı sonucuna ulaşılmış ve bu doğrultuda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Melodika, okul çalgıları, müzik dersi, ortaokul
Sayfa Adedi : 72
Danışman : Prof. Enver TUFAN

**THE ASPECTS OF TEACHERS TO THE USAGE OF MELODICA
IN SECONDARY SCHOOL MUSIC LESSONS
(M.S. Thesis)**

**Orkun KARAKUŞ
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES
May 2018**

ABSTRACT

Melodica, which started to be used in the second half of 20th century, has become an important musical instrument beside other school instruments as it is both a clavier and a wind instrument. In this research, the use of melodica in music lessons at secondary schools, its applicability in the curriculum of Ministry of National Education, students' levels of interest in playing the melodica and its affordability as a school instrument have been analysed. The population of this research is Ankara and the sample is Çankaya district. This is a descriptive study and the data is collected through interviews and questionnaires. It is concluded in the research that melodica is one of the most frequently used school instruments, the students are willing to play the melodica and melodica is affordable. However, there are not enough supplementary resource materials for teaching melodica and some implications are provided in this respect.

Key Words : Melodica school instruments, music lesson, secondary school
Page Number : 72
Supervisor : Prof. Enver TUFAN

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vi
TABLolar LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
BÖLÜM I	
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	4
1.2 Alt Problemler	4
1.3. Araştırmanın Amacı.....	4
1.4. Araştırmanın Önemi.....	4
1.5. Varsayımlar	5
1.6. Sınırlılıklar.....	5
BÖLÜM II	
KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Kavramsal Çerçeve.....	7
2.1.1. Müzik ve İnsan	7
2.1.2. Eğitim ve Müzik	8
2.1.3. Ortaokullarda Çalgı Öğretimi	11
2.1.4. Mandolin	12
2.1.5. Klasik Gitar	13
2.1.6. Bağlama.....	14
2.1.7. Blok Flüt.....	15
2.1.8. Melodika	16
2.1.9. Keman	17
2.1.10. Orff Çalgıları.....	18

2.1.11. Elektronik Org.....	18
2.1.12. Yan Flüt	19
2.1.13. Bateria	19
2.1.14. Tanımlar	20
2.2. İlgili Araştırmalar	22
BÖLÜM III	
YÖNTEM.....	29
3.1. Araştırma Modeli	29
3.2. Evren ve Örneklem	29
3.3. Verilerin Toplanması.....	30
3.4. Verilerin Çözümlemesi	31
BÖLÜM IV	
BULGULAR VE YORUM	33
4.1. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Kurumlar	33
4.2. Öğretmenlerin Mezun Oldukları Lisans Programları	34
4.3. Öğretmenlerin Mesleki Tecrübe Durumları.....	35
4.4. Okul Çalgısı Olarak Kullanılan Müzik Aletleri.....	36
4.5 Melodikanın Okul Çalgısı Olarak Uygunluğu	37
4.6 Melodikanın Müzik Derslerinde Etkin Olarak Kullanılabilirliği	37
4.7 Melodikanın Akort ve Entonasyon Durumu	38
4.8. Melodika ile Ortaokul Öğretim Programındaki Belli Başlı Konuların Öğretilirliği.....	39
4.9. Sınıfların Fiziki Şartlarının Melodika Çalmaya Uygunluk Durumları.....	41
4.10. Melodikanın Maliyet Durumu	42
4.11. Melodika ile İlgili Yardımcı Kaynak Durumu.....	42
4.12. Ortaokulda Melodika İle En Çok Çalınan ve İlgi Duyulan Ezgiler	43
4.13. Melodika Öğretimi İle İlgili Yardımcı Kaynaklar ve Milli Eğitim Ders Kitapları	44
4.14 Öğretmenlerin Melodika Öğretebilirliği.....	44
4.15. Ortaokulda Melodikanın Kullanılabilirlik Durumu	47
4.16. Öğrenciler Açısından Melodika	48

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	51
6.1 Sonuçlar	51
6.2. Öneriler	55
KAYNAKÇA	57
EKLER	63
Ek 1. Araştırma İzni (Dağıtım Yerlerine)	64
Ek 2. Araştırma İzni (Çankaya Kaymakamlığı)	65
Ek 3. Anket Formu.....	71

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Başlıca Gürlük Terimleri</i>	21
Tablo 2. <i>Araştırmanın Örneklemini Oluşturan Özel Okullar</i>	29
Tablo 3. <i>Araştırmanın Örneklemini Oluşturan Devlet Okulları</i>	30

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Mandolin görseli	13
Şekil 2. Gitar görseli	14
Şekil 3. Bağlama görseli	15
Şekil 4. Blok flüt görseli	16
Şekil 5. Melodika görseli	17
Şekil 6. Keman görseli	17
Şekil 7. Orff çalgıları görseli	18
Şekil 8. Elektronik Org görseli	19
Şekil 9. Yan flüt görseli	19
Şekil 10. Bateria görseli	20
Şekil 11. Öğretmenlerin çalıştıkları okul türlerine göre frekans ve yüzdelik dağılımları	33
Şekil 12. Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları lisans programlarına göre frekans Dağılımları	34
Şekil 13. Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları lisans programlarının yüzdelik Dağılımları	34
Şekil 14. Öğretmenlerin mesleki tecrübe durumlarını gösteren yüzdelik dağılımları	35
Şekil 15. Müzik öğretmenlerinin okul ortamında öğrettiklerini çalgılar	36
Şekil 16. Öğretmenlerin “Melodikanın müzik derslerinde okul çalgısı olarak kullanılmasını uygun buluyor musunuz?” sorusuna verdiği cevapların dağılımı	37
Şekil 17. Öğretmenlerin “Üfleme ve Tuşlu Bir Çalgı Olması nedeniyle, melodikanın müzik derslerinde etkin olarak kullanılabileceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı	37
Şekil 18. Öğretmenlerin “Melodikanın akort ve entonasyon konusunda sorun yaratmamasını, derslerde kullanımı açısından bir avantaj olarak görüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı	38
Şekil 19. Öğretmenlerin “Melodika ile çok seslilik öğretilebilir mi?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı	39

Şekil 20. Öğretmenlerin “Melodika ile gürlük basamakları ve nüans terimleri öğretilebilir mi?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı	39
Şekil 21. Öğretmenlerin “Melodika ile öğrencilere bileşik ve basit ölçülerde yazılmış eserler çaldırılabilir mi?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı	40
Şekil 22. Melodika ile çokseslilik, gürlük basamakları ve nüans terimleri konularının öğretimi ve basit ve bileşik ölçülerde ezgilerin çalınma oranlarının dağılımı	40
Şekil 23. Öğretmenlerin “Sınıfların fiziki şartları derslerde melodika kullanımı açısından uygun mudur?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı	41
Şekil 24. Öğretmenlerin “Melodika çalgısı, maliyet bakımından okul çalgısı olmaya uygun mudur?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı	42
Şekil 25. Öğretmenlerin “Sizce melodika öğretimi ile ilgili ülkemizde yeterli sayıda kaynak bulunmakta mıdır?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı	42
Şekil 26. Ortaokulda melodika ile en çok çalınan ve ilgili duyulan ezgilerin dağılımı	43
Şekil 27. Öğretmenlerin “Sizce melodika öğretiminde Milli Eğitim Bakanlığı’nın dağıttığı ders kitaplarından etkin olarak yararlanılabileceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı	44
Şekil 28. Öğretmenlerin “Öğrencilerinize melodikayı öğretebilecek yeterli bilgi birikimine sahip misiniz” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı	44
Şekil 29. Öğretmenlerin “Lisans öğrenimi süresince melodika öğretimi ile ilgili bir ders aldınız mı “ sorusuna verdikleri cevapların dağılımı	45
Şekil 30. Öğretmenlerin “Lisans öğrenimi süresince alınan branş derslerinin, öğrencilere melodika öğretebilmede yeterli olacağını düşünüyor musunuz” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı	46
Şekil 31. Müzik öğretmenlerinin melodika öğretebilme yeterliliğinin dağılımı	46
Şekil 32. Müzik öğretmenlerine göre, melodika çalmaya uygun olan seviyelerin Dağılımı	47
Şekil 33. Müzik öğretmenlerinin “Öğrenciler melodika çalmaya istekli midir?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı	48
Şekil 34. Müzik öğretmenlerinin “Öğrenciler melodikalarını düzenli getirirler mi?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı	48
Şekil 35. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşlerine göre, öğrencilerin melodika çalma konusundaki istek ve tutarlılığının dağılımı	49

BÖLÜM I

GİRİŞ

İnsanoğlunun yaptığı ilk müzik aleti, hayvan kemikleri ve boynuzlarının kolayca delinmesi sonucunda üfleme ile çalınan flüt olarak ifade edilmektedir. Paleolitik çağ insanının tek delikli bir düdüğe üflenmesi ile elde ettiği sesin, canlıların el ya da ayaklarının en uç kısmında bulunan eklemde yer alan falanks kemiğinde bir delik açılması ile gerçekleştiği, yapılan kazılar sonucu elde edilen buluntularla kanıtlanmış durumdadır (Karaarslan, 2016).

İlkel insanların yukarıda belirtilen kemiklerden, boynuzlardan, taşlardan ve ağaç kabuklarından çıkardığı sesler önceleri doğayı tanımak, sonraları da büyü yapmak gibi amaçlarla estetik kaygı taşımadan elde edilen tınılar olarak değerlendirilmektedir.

Bu tınların zaman içerisinde estetik kaygı taşıyan sistemli sesler dizisi haline gelmesi, müzik denilen olgunun oluşmasını sağlamıştır. Artık sesler sadece doğayı tanımak ya da hayvanlardan korunmak için değil, aynı zamanda kendilerini hem bireysel hem de topluca ifade etmenin bir aracı olarak üretilmiştir. Bu durum, müziğe yüklenen anlamı ve müziğin toplumsal yaşam içerisindeki rolünü de değiştirmiştir.

Platon'a göre müzik en önemli eğitim aracıdır. Çünkü ritim ve makam ruhumuzun derinliklerine kadar sokularak bizi çepeçevre sarar, ona soylu davranış kazandırır. Türkmen'in belirttiği üzere Yunanlılara göre müzik, ruhun eğitilmesinde ve arınmasında büyük etken olarak görülmüştür (2008). Antik Yunan'da müzik, savaşlarda, dinsel tapınmalarda, hastalıkların tedavisinde ve günlük yaşantıda kullanılmıştır. Filozoflar düşünceleri yoluyla, müziği toplumsal yaşam içerisinde ön plana çıkartarak, toplumsal gelişime önemli katkı sağlamışlardır. Özgüney'in belirttiği üzere "Pythagoras için müzik, kutsal matematik biliminin olmazsa olmazlarından biriydi ve armonileri, kesin bir şekilde matematiksel oranların hükmü altındaydı" (Özgüney, t.y). Pythagoras'ın bu yaklaşımının bugünkü batı müziği teorisinin temelini oluşturduğu söylenir. Benzer bir şekilde Türkmen'in belirttiği üzere tıbbın babası olarak kabul edilen Hipocrates, yaklaşık 2400 yıl

önce bazı hastalıkların tedavisi için hastaları ilahilerle tapınağa götürüyordu. İnsanlardan hastalık getirerek öç aldığına inanılan tanrılara karşı, müzik tanrısı Apollodan yardım alınarak, lir ile hastalıkların tedavi edildiğine inanılıyordu (2008). Antik Yunan’da üflemleri çalgı olarak Flüt, Athena ile özdeşleşmiştir. Athena; Eski Yunan Mitolojinde akıl, sanat, strateji, savaş ve barışın Tanrıçasıdır.”

Platon çalgılar ile insan ruhuna iyi gelecek ve ideal devlet düzeni pekiştirecek ezgiler çalınması üzerine tavsiyelerde bulunmuştur. Antik Yunan’da müziğin gelişiminde yaşanan olumlu gelişmelerin bir sonraki dönemde aynı hızla devam etmediği görülmektedir.

Ortaçağ’da kültür ve sanat üzerinde kilisenin kurumsallaştığı görülmektedir. Artık çok tanrılı dönem, yerini güçlü tek tanrılı döneme bırakmıştır. Hristiyanlıkta duaların etkisini güçlendirmek amacıyla Antik Çağ’a göre sınırlı bir müzikal yaklaşım vardır. Müzik, ilk Hristiyanlarca sadece “etkili ve dokunaklı” bir öğeydi. Aynı zamanda törenlere parlaklık veriyor, dualarda birliği sağlıyor, kutsal metinlerin kolayca ezberlenmesine yardımcı oluyor, dinsel psikolojiyi destekliyordu (Say, 2015, s. 637). İskenderiye’li Ermiş Klemans’ın (M.S. 200 yılları) “Tek şey yeter bize: Tapınmanın erinç dolu sözü! Ne arplar, ne davullar, ne borular gerek!” şeklinde ifade ettiği sözü ile bu dönemde çalgıların hâkimiyetinin azaldığı ve dinsel nedenlerle insan sesi üzerine yoğunlaşıldığı görülmektedir. Ortaçağ’ın sonlarına doğru kilisenin bu katı tutumu kırılmaya başlamış ve Rönesans dönemi ile beraber müzik artık kilisenin denetiminde olan bir araç olmaktan çıkıp herkesin yapabileceği bir niteliğe kavuşmuştur. Bu dönemde ilk defa piyanonun atası diye adlandırabileceğimiz klavyeli ve 4 telli olan klavikord kullanılmıştır. Antik Yunan’da gelişen monokord, Rönesans’ta klavye eklenerek klavikord adını almıştır. Klavyeli çalgılardaki bu gelişim zaman içerisinde tüm Avrupa ülkelerine yayılarak, 1711 yılında İtalyan Bartolomeo Cristofori tarafından piyanonun icat edilmesi ile sonuçlanmıştır (Tufan ve Tufan, 2014, s. 5). Piyanoya adını da veren klavyenin çok uzun yıllar sonra (1950’li yıllar) nefesli bir çalgıda kullanılması ile klavyeli ve nefesli olarak ifade edilen ve ayrı ayrı çalınan çalgılar ilk defa bir çalgıda buluşturulmuştur. Melodika adı verilen bu çalgı bahse konu özellikleri nedeniyle kısa sürede benimsenen ve tercih edilen bir çalgı haline dönüşmüştür.

Müziğin ve çalgıların gelişiminin insanlığın gelişimine paralel olarak ilerlediği söylenebilir. Hugo Rieman’a göre “Müzik insan ruhunu dalgalandıran, okşayan ve ona ince zevkler tattıran, üstün bir sanattır.” Bu bakımdan müziğin tesiri altına aldığı kişiler üzerinde etkili olabileceği ve bu kişilerin de kendi çevrelerini olumlu yönde

etkileyebileceği söylenebilir. “Müzik insana kendini tanıma, kendini gerçekleştirme, kendini anlatma, kendini aşma olanağı verir” (Say, 2001, s. 19). Say’ın bu yaklaşımı; duyguları ifade etme, anlama, sağlıklı iletişim kurma, empati yapabilme, saygılı ve nazik olabilme gibi davranışları kazanmada, müzikle ilgilenen kişilerin daha kolay uyum sağlayabileceği şeklinde yorumlanabilir. Çünkü müzik, duyguların dili olması ve doğrudan duygulara hitap etmesi sebebiyle, kişinin duygusal dünyasını zenginleştirir. Bunların yanında müzik ile ilgilenen bireylerin akademik başarılarının ilgilenmeyen bireylere oranla daha yüksek olduğunu ortaya koyan pek çok çalışma da bulunmaktadır. Bu kapsamda müziğin eğitimi çok önemlidir. Ülkemizde müzik eğitimi ilköğretim yıllarından itibaren başlamaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programına göre müzik eğitimiyle; estetik yönünü geliştiren, duygu düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade edebilen, yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştiren, yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik kültürlerini tanıyan, kişilik ve özgüven gelişimine katkı sağlayan, müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişmesini sağlayan, müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştiren bir birey yetiştirme hedef alınmıştır. Bu hedeflere ulaşabilme doğrultusunda, örgün eğitim kurumlarında okutulan müzik dersleri içerisinde müzik eğitiminin önemli bir parçası olan çalgı eğitimine, ilköğretim 4. sınıftan itibaren yer verilmektedir.

Çalgı eğitimi; kişiye, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel özellikler kazandıran ve aynı zamanda sosyal ve kültürel yönden gelişmesini sağlayan bir süreçtir. “Müziğin en önemli boyutlarından biri olan çalgı eğitimi, algı öğretimi yoluyla bireylerin ve onların oluşturdukları devinişsel, duyuşsal ve bilişsel davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişiklik oluşturma ya da onlara bu nitelikte yeni davranışlar kazandırma sürecidir” (Atalan, 1998, s. 11). Okullarda çalgı eğitiminde çok önceleri mandolin kullanılmış, bu çalgı yerini zamanla blok flüt ve melodikaya bırakmıştır. Sayısı çok fazla olmamakla beraber bağlama, gitar, keman, bateri, Orf çalgıları, yan flüt de okul çalgısı olarak kullanılmaktadır.

Bu araştırma, ortaöğretim düzeyinde, melodikanın okul çalgısı olarak incelenmesini hedeflemektedir. Araştırma sonuçlarının, müzik öğretmenliği bölümünden mezun olacak öğretmen adaylarına ve müzik öğretmenlerine yol göstereceği ve aynı zamanda bu konuda yapılacak olan yeni araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.1. Problem Durumu

Bu araştırmada, “Ortaokullarda melodika kullanımına yönelik öğretmen görüşleri nasıldır?” sorusuna cevap aranacaktır.

1.2 Alt Problemler

Melodikanın ortaokullarda okul çalgısı olarak kullanılabilirliğine ilişkin öğretmen görüşlerine göre aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Melodika çalgısına karşı öğretmenlerin beğeni düzeyleri nasıldır?
2. Melodika çalgısına karşı müzik öğretmenlerinin bakış açıları, ana çalgılarına göre değişiklik göstermekte midir?
3. Melodika çalgısı kullanım kolaylığı yönünden, Türkiye’deki sınıfların fiziki şartlarına uygun mudur?
4. Melodika kullanımıyla ilgili yeterli sayıda yardımcı kaynak bulunmakta mıdır?
5. Çalgı maliyeti bakımından eğitim materyali olarak kullanıma uygun mudur?
6. Müzik öğretmenleri melodika öğretimi bakımından yeterliliğe sahip midir?
7. Okullarda melodika öğretimi bakımından, müzik öğretmenliği bölümlerinde verilen eğitim (Müziksel işitme okuma yazma, enstrüman, piyano, vs.) yeterli midir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma; ülkemiz ortaokullarında melodika kullanımına yönelik öğretmen görüşlerinin belirlenmesi, bu görüşler doğrultusunda müzik derslerinde çalgı eğitime ilişkin değerlendirmelerde bulunulması ve tespit edilen eksikliklerin giderilmesi doğrultusunda öneriler sunulması amaçlarını içermektedir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Araştırma, anket uygulanan müzik öğretmenlerinin çalıştıkları okullardaki uygulamaların ortaya konulması, okul çalgılarına ilişkin çeşitliliğin saptanması, okulların fiziki durumlarının belirlenmesi ve bundan sonra yapılacak olan çalışmalara kaynak oluşturması yönüyle önemlidir.

1.5. Varsayımlar

- Araştırmada kullanılan veri toplama aracı araştırma için uygun ve yeterlidir.
- Bu araştırmada, görüşlerine başvurulmuş öğretmenler uygulanan ankete verdikleri cevaplarla görüşlerini büyük ölçüde yansıtmışlardır.
- Araştırmada anketin uygulandığı ilçe sosyo-ekonomik farklılığı temsil edecek niteliktedir.

1.6. Sınırlılıklar

- Bu araştırma, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı ile,
- Ankara ili Çankaya ilçesindeki ortaokullarda görev yapmakta olan müzik öğretmenleriyle,
- Ortaokullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde melodika kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla hazırlanmış olan anketin kullanımı ile sınırlandırılmıştır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kavramsal Çerçeve

2.1.1. Müzik ve İnsan

“Her sanat ürünü, her yapıt çeşitli ayrıştırmalar ve birleştirmeler sonucunda oluşmuş bir bileşimdir” (Timuçin, 2008, s. 197). Dolayısıyla insan yaşamını etkileyen her şey aynı zamanda sanatın konusu olabilir. Sanat nedir diye sorguladığımızda karşımıza sanat felsefesi (estetik) çıkar. “Estetik, duygusallığın sağladığı bilgilerin bilimidir” (Ergün, 2010, s. 1-1). Aristoteles’e göre sanatçı, adeta tabiatın eksik bıraktığı şeyleri tamamlayan bir role sahiptir. Güzelliği ahenkli bir armoniyle içinde barındıran estetik, müziği de içine aldığından, müzik daima, eserlerinde güzelliği ve iyiyi kovalayan bir sanat alt boyutu olarak var olmuştur.

“Müzik, insanın yaşamında vazgeçilmez bir olgu ve çocuğun doğal çevresinde etkileştiği önemli bir boyuttur” (Çilden, 2001, s. 3). Bu bağlamda çevresel faktörler, kültürel faktörler ve genetik faktörler ile müziğin, insan yaşamında etkili olduğunu söylemek mümkündür. Çevresel faktörler incelendiğinde, dağlık ve engebeler bölgelerde yaşayan toplumların müziklerinin ritimsel ve ezgisel açıdan daha hareketli olduğu gözlemlenebilir. Bu da yaşanan çevrenin, o coğrafya müziği üzerinde belirgin bir etkisinin olduğunu göstermektedir. Sağır ve Öztürk (2015)’ün çalışmasında, yaşanan çevrenin müzik üzerinde önemli etkileri olduğu, müziğin sosyal bir olgu olarak ele alınması durumunda içinde bulunulan toplum ile etkileşim içerisinde bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır (s. 149). Kültürel faktörler incelendiğinde, daha okul öncesi dönemde söylenen ninnilerde, tekerlemelerde, oyun oynarken mırıldanılan şarkılarda bu izler rahatlıkla gözlemlenebilir. Ya da geçimini müzik yoluyla sağlayan müzikle iç içe bir çevrede büyüyen bir kişiyi

düşünürsek, o kişinin kültürel anlamda etkilendiğini düşünebiliriz. Genetik faktörler düşünüldüğünde ise müzik yapmaya karşı sahip olunan yetenek durumuna ilişkin kalıtsal özelliklerin kuşaktan kuşağa devam etmesi olarak örneklendirilebilir. Yılmaz (2017), genetik faktörlerin müziksel hafıza, müzik algısı ve üretme konusunda etkili olduğunu belirtmiştir. Aynı şekilde Duru ve Gün tarafından belirttiği üzere, “her çocuk belli bir müziksel eğilim ile dünyaya gelir, ancak tüm çocuklar aynı düzeyde müziğe yetenekli değildir” (2012, s.341) Bu durum müzik yeteneğinin gelişiminde genetik faktörlerin etkin olduğunu gösteren birçok bilimsel araştırma ile de desteklenmektedir. Müzik, bütün faktörler göz önüne alındığında, kuşaklar arası bağlantıyı, belli değerlerin eğitimi ve evrensel kurallar çerçevesinde insanlığı daha iyiye ve güzele götürmede üstlendiği rol ile çok etkili bir araçtır.

2.1.2. Eğitim ve Müzik

Eğitim; bireyin yaşadığı toplumda uygulama değeri olan yetenek, yöneliş ve diğer davranışların örüntülerini kazandığı süreçler toplamıdır (Demirel ve Kaya, 2002, s. 5). Diğer yandan “Müzik, özü itibarıyla eğitsel bir nitelik taşır. Herkes, müzikle ilişkisinin biçimine, yönüne, kapsamına ve derecesine göre ondan bir şey alır; bir şey edinir; bir şey kazanır” (Uçan, 1996, s. 30). Bu kapsamda eğitim ve müziğin tanımı iç içe geçmiş iki kavram olduğu söylenebilir.

Müzik eğitimi birçok araştırmaya göre anne karnında başlar, hayat boyu devam eder. Sığırtmaç (2002)’a göre “Bebeklikten itibaren işitsel algı eğitimi ile başlayan müzik eğitimi, çocukların konuşmayı birçok kavram ve konuyu öğrenmesinde, vücudunu koordineli bir şekilde kullanmasında etkili olmaktadır” (s. 30). Diğer yandan Özdemir ve Yılmaz (2010) çalışmasında “Müziksel gelişim, insanın anne karnında altıncı aydan başlayıp, işitsel, algısal ve tepkisel olarak belirli genel ilkelere göre ömür boyu ilerleme kaydeden bir değişim sürecidir” (s. 89) diye belirtmiştir. Müzik eğitiminin kişinin birçok davranışı üzerinde etkili olduğu düşünülebilir. Bebekken annesinin söylediği ninnilerle büyütülen çocuğun müzik yoluyla eğitime başlandığı söylenebilir. Okulöncesi döneminde öğrenilen şarkılar kişinin öz bakım becerilerini ve güzel konuşma yeteneğini geliştirir, kardeşlik ve sevgi gibi değerlerin kazanılmasına yol açar. Başer (2014)’e göre

Özellikle okul öncesini kapsayan yaş gruplarında müzik çalışmaları, sevindirici, eğlendirici, mutluluk verici bir uğraştır. Onun mutluluğu bir yandan sağlıklı duygusal dengeyi hazırlarken diğer yandan zihni kapasitesinin açığa çıkmasına sebep olmaktadır. İşte bu temel noktadan itibaren eğitimde müziğin kullanımı kayda değer başarılı sonuçlar vermektedir. Başta dil, zihin

ve duygusal gelişim olmak üzere, sosyal gelişim ve kişilik gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır.

Modiri (2010)'nin "Okul Öncesinde müzik aracılığı ile yabancı dil öğretimi" isimli araştırmasından şu sonuç çıkmıştır.

Müzik ile öğretmenin, bilgileri öğrencilerin hafızalarına daha kolay kaydetmelerine yardımcı olduğu, müzik ile yapılan yabancı dil öğretiminin diğer ezbere dayalı klasik öğretme yöntemlerine göre daha etkili olduğu ve müzik ile yapılan öğretim sonucu verilmek istenilen bilgilerin çocuklar tarafından daha iyi öğrenildiği sonucuna varılmıştır. Böylece okul öncesi dönemde çoklu zekâ teorisinde vurgulandığı gibi, bir zekâ alanını geliştirmek için, müzik zekâsı gibi başka zeka alanlarından faydalanılabilir, dil öğretiminde yaş grubuna uygun müziksel aktiviteler düzenlenebilir (2010, s.9).

Birçok araştırma müzik ile öğrenmenin, öğrenci için zevkli ve kalıcı bir öğrenme yöntemi oluşturduğunu göstermektedir. Bu yöntem diğer disiplinler tarafından bir öğretim yöntemi olarak kullanılmaktadır. Okul öncesinde yağmur sesi çıkaran çocuğun mevsimleri öğrenmesi, ilköğretimde tekerlemelerin doğru ve akıcı konuşma alışkanlığı kazandırması ve ortaokulda şarkı sözleriyle matematik formüllerinin anlatılması müzik ile öğretim yöntemi olarak ilişkilendirilebilir.

Uçan (1996)'ın yorumuyla:

Müziğin eğitim yöntemi olma işlevi, esas olarak eğitimde-öğretimde bir dersi, bir üniteyi, bir konuyu öğrenmek öğretmek ya da işlemek için bilinçli olarak seçilen ve izlenen müziksel yol olarak kendini belli eder. Bunun yanı sıra eğitimsel öğretimsel gerçekleri arayıp bulmak, yorumlamak ve açıklamak için tutulan mantıklı müziksel düşünme yolu da dolaylı olarak müziğin eğitim yöntemi olma işlevi kapsamına alınabilir (s. 31).

Müzik eğitiminin, bireyin sağlıklı bir ruh yapısına sahip olmasını kolaylaştırdığını söyleyebiliriz. Sezer (2009) yaptığı çalışmada farklı müzik türlerinin insanlar üzerine etkisini deneysel olarak incelemiş ve terapötik müziğin bireylerin psikolojik durumlarını olumlu yönde etkilediği sonucunu elde etmiştir (s.170). Bu bilgilerin ışığında müzik eğitiminin öğrenciyi şiddet duygusundan uzaklaştıran, kaba ve saldırgan davranışlardan yoksun, kendiyi barışık ve saygılı bireyler olarak yetiştirilmelerine katkı sağladığı söylenebilir. Böyle bireylerin oluşturduğu bir toplum, daima çağdaşlık yolunda ilerler. Çin filozofu Konfüçyüs, kişiler ve toplumlar üzerinde müziğin etkisini şöyle tarif etmiştir: "Bir milletin mutlu ve ahlaklı bir şekilde idare edilip edilmediğini anlamak isterseniz o memleketin müziğini dinleyiniz. Müzik devlet kurar, devlet yıkar".

Müzik toplumların gelişmişlik göstergesi olmakla beraber, toplumların gelişimini de sağlayan bir araçtır. Bu noktada müziği icra etmek kadar iyi bir dinleyici olmasını sağlamak da müzik eğitiminin kazanımları arasındadır. Bu kazanım, çevresindeki sesleri algılayarak, gürültüyle güzel sesler arasındaki farkı ayırt edebilme becerisi ile başlar. Kişinin algıladığı düzenlenmiş sesler örgüsü müzik eserlerini oluşturur. Ardından kişi

bestecinin dinleyiciye vermek istediği gerçek müzikal anlamları keşfeder ve nitelikli bir dinleyici olma konusunda eğitilmiş olur. Bir müzik eserini dinlerken farklı sesleri duyabilmek, kişinin beyninin sağ ve sol lobunu aynı anda kullanılmasını gerektirir. Bu etkinlik zihinsel yapının olgunlaşmasıyla birlikte kişinin dikkatini yoğunlaştırma ve kolay güdülenme becerisini geliştirir. (Uluorta ve Atabek) Nroabilimsel araştırmalar, hızlı ve kalıcı öğrenmenin gerçekleşebilmesi için beynin her iki yarımkresinin koordineli bir biçimde kullanılmasını önermektedir. Bu şekilde düzenlenen öğrenme ortam ve materyallerinin anlamlı öğrenmeye yardımcı olabileceği belirtilmektedir (2003, s.300).

Müzik eğitiminin birçok yönden öğrencileri geliştirdiği görülmektedir. Bu noktada müzik eğitiminin öğrencilerin kas gelişimleri üzerinde de etkili olduğu bilinmektedir. Çocuğun müziğe vücut hareketleriyle tepki vermesi ve uygun dans fiğrleri oluştırmaya çalışması büyük-küçük kasların çalışmasıyla psikomotor gelişime katkı sağlamaktadır (meroğlu, 2006, s. 17). Toplu şekilde ya da kendi başına bir alığan ses elde etmeye çalışmak küçük ve büyük kas gelişimini destekler. Özellikle toplu çalışmalarda diğer çocuklara uyum sağlamaya çalışırken farkında olmadan ellerini ve kollarını denetlemek zorunda kalır (Okumuş, 2008, s. 18 ve Sun, 1988, s. 32).

Öğrencilerin, bedenlerini kullanarak ocuk şarkılarına eşlik etmesinin yanında okul alığlarını kullanarak el ve göz koordinasyonu sağlaması bakımından devinişsel anlamda geliştikleri söylenebilir.

Yağcı'ya göre "Müzik eğitimi gereği gibi yapılırsa insanı yüceltir, özünü güzelleştirir" (Yağcı, 1995, s. 16). Eflatun'un da dediği gibi "Hiçbir şey insanın içine ritim ve düzen kadar işlemez."

Öğretim programında da belirtildiği gibi, müziğin uygulamalı ğretim alanları; müziksel işitme, okuma ve yazma, şarkı söyleme, alığ çalma, müzikal bilgilenme yoluyla yaratma, müzikal duyarlılığı arttırma ve kişilik kazandırma, müzik yoluyla etkileşim ve iletişimde bulunma ve müzikten yararlanmadır.

Bu uygulama alanları;

Okullar (ilköğretim ve ortaöğretim kurumları),

Dernekler, halk evleri, dershaneler, merkezler, (rgtlenmiş kuruluşlarda uygulanan amatör müzik eğitimi veren, vb.),

Müzik okulları, konservatuvarlar, müzik öğretmenliği bölümleri (müziği meslek olarak sürdürecektir) yetenekler için profesyonel müzik eğitimi) olarak sıralanmaktadır.

Ortaokullarda müzik eğitimi öğrenme alanlarını ise,

Dinleme, söyleme, çalma,

Müziksel algı ve bilgilenme,

Müziksel yaratıcılık ve

Müzik kültürü oluşturmaktadır.

“Melodikanın Ortaokullarda Okul Çalgısı Olarak Kullanımının İncelenmesi” isimli bu çalışma öğrenme alanlarından dinleme söyleme ve çalma öğrenme alanı içerisine girmektedir.

2.1.3. Ortaokullarda Çalgı Öğretimi

Müzik eğitiminde çalgı eğitimi çok önemli bir yere sahiptir. “Fizik öğretiminde laboratuvar araçları, tarım öğretiminde tarım araçları ne kadar gerekliyse, müzik eğitiminde ve öğretiminde de çalgıların kullanılması o kadar gereklidir” (Sun, 1969, s. 234). Şendurur ve Barış (2002)’a göre “Öğrenme etkinliklerinde olabildiğince çok sayıda duyu organına hitap edilmelidir. Bu bağlamda eğitimin bütün dallarında olduğu gibi müzik eğitiminde de amaç, bireyi duyuşsal, bilişsel ve devinişsel açıdan geliştirmek ve onun davranışlarında bu yönde istendik değişiklikler oluşturmaktır” (s. 166).

“Sadece basit bir müzik yazısını okuyarak, çalgı üzerinde gerçekleştirme süreci içinde bile, aynı anda birçok zihinsel işlem yapılmaktadır” (Demirova, 2008, s. 59).

Özen’e (2004) göre; Çalgı eğitiminde çalgı terimlerinin öğrenilmesi ve çalgı çalmada gereken tekniklerin kavranması bilişsel alanı kapsamaktadır (s. 60).

İpşişoğlu’na (1988) göre;

Sanatın diğer dallarında olduğu gibi müziğin de bir iletisi vardır ve duyular yolu ile akla seslenir. Ancak öteki sanatlardan farklı olarak tımlarla konuştuğu için başka deyişle iletisini bildirdiği için onun bu yönü kolay anlaşılır, sadece duygulara seslendiği sanılır. Müzik eğitimi almamış olan kimse, akıl etkinliği hiç işe karışamayacağı için müziğin iletisine ve içerdği sanatsal değerlere kapalı kalır (s. 41).

Duyuşsal alan sevgi, korku, nefret, ilgi, tutum, değer ve güdülenmek gibi duygusal yönlerle ilgilidir (Köknal, 1993, s. 35). Özen’in de (2004) belirttiği üzere çalgının sevilmesi; çalmaya ilişkin disiplinli çalışmaya yönelik bir tutum geliştirilmesine ve çalgı

çalmanın kişinin yaşantısı içerisinde yer bulmasına neden olduğu için duyuşsal alanı kapsamaktadır (s. 60). Bu kapsamda çalgı eğitimi ile kişiler arasında paylaşımın, etkileşimin ve sosyalleşmenin sağlandığı düşünülebilir. “Toplu çalgı ya da ses eğitimi gibi grup çalışmaları aracılığıyla bir araya gelen akran grupları, kendi yaşlıları ile olan ortak özelliklerinden dolayı daha çabuk kaynaşabilirler, birbirleri ile bütünleşmek adına daha çok konuyu paylaşabilirler” (Uslu, 2013, s. 200).

Çalgı eğitiminin, kişiyi bilişsel ve duyuşsal açılardan geliştirmesinin yanında devinişsel (psiko-motor) açıdan da geliştirdiği birçok araştırmada ifade edilmektedir.

Şen’e (2006) göre “Müzik etkinlikleri çocuğun psikomotor gelişimini de etkilemektedir. Örneğin, müzik aletleri kullanan bir çocuğun büyük ve küçük kas gelişimleri desteklenir. Enstrümanlar çocukların psikomotor gelişimlerinde önemli olan koordinasyon, güç ve tepki hızı gibi kavramların gelişimine yardımcı olmaktadır” (s. 340). benzer şekilde, Özen’in belirttiği (2004) üzere, çalgı çalmada iki elin eş güdümünün sağlanması ve çalgı çalmada karşılaşılan problemleri çözmeye yönelik davranışların kazanılması devinişsel alanı kapsamaktadır (s. 60).

Ortaöğretim kurumlarında çalgı eğitimi genellikle toplu çalma biçiminde yapılmakta ve sınıf ortamı içerisinde öğrencilerin toplu olarak katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Okul çalgıları diye nitelendirdiğimiz blok flüt, melodika, mandolin, elektronik org toplu çalgı eğitimi kapsamında kullanılmaktadır. Özel kurslarda ve branşlaşmaya gitmiş okullarda gitar ve bağlamanın da toplu olarak öğretildiği görülmektedir.

2.1.4. Mandolin

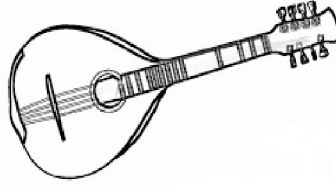
Mandolin, telli çalgılar kategorisine giren ve hem mızrap, hem de pena ile çalınabilen bir çalgıdır. Üzerinde çift olarak konumlanmış 8 adet tel bulunur. Bu şekilde dört çift teli bulunan mandolinin ses düzeni, kemandaki gibi sol – re – la – mi tam beşli aralığında akortlanır. Tremola tekniği kullanılarak çalındığında ise karakteristik özelliklerinin dışı yansımaları en üst seviyede gösterir.

“Vivaldi, Händel, Mozart ve Beethoven gibi büyük bestecilerin yanı sıra birçok çağdaş besteci mandolin için besteler yazmıştır” (Doğan, 2009, s. 12).

Mandolin, ud ailesine oldukça benzer özellikler sergilemesinden dolayı, bu ailenin de modern üyelerinden bir tanesidir. Mandore, pandurina, ud, terbo, arşilut ve gitar,

mandolinin yakından akrabaları arasında gösterilmektedir. Bu ailedeki en yaygın çalgı olan mandolin ile gitarın arasındaki en önemli fark, gitarın diğer çalgılara göre tel sayısındaki fazlalığı ve çalma tekniği açılarından daha fazla çokseslilik içermesidir.

Birçok eğitim kurumunda, küçük yaştaki çocuklara müzik sevgisini aşılamak ve bir müzik aleti çalma becerisini kazandırabilmek için, mandolin eğitimi verilmektedir. Kıvrak(2003) çalışmasında, mandolinin 1960'lı yıllara kadar Türkiye'de pilot çalgı olduğunu, ifade etmiştir (s. 62-64). Uzun yıllar ülkemizde yaygın olarak kullanılmış olmasına rağmen, akort edilmesinin zaman alması ve maliyet yönünden edinilmesinin zor olması nedeniyle günümüzde kullanımını oldukça azalmıştır.

Şekil 1. Mandolin görseli

2.1.5. Klasik Gitar

Gitar; kendine özgü etkileyici sıcak ve ses rengi ve kolay taşınabilir olması nedeniyle profesyonel ve amatör bütün müzikçilerin ilgi gösterdiği bir çalgıdır (Say, 2005, s. 663). Gitarın gövdesinin ortasında ses deliği denilen yuvarlak bir boşluk bulunur. Gitarın telleri titreştiğinde gövdenin içinde bulunan hava titreşir ve tek çıkış noktası olan bu yuvarlak boşluktan dışarıya ses olarak çıkar. Klasik gitarda; kalın 3 tel, ipek üzerine sarılmış çelik, ince 3 tel ise naylondur. Hem pena ile hem de elle çalınabilir. “Bugün özellikle ortaöğretim kurumlarında müzik dersi denilince öğrencilerin aklına ilk gelen çalgı gitardır. Gitar, pop müzik başta olmak üzere müzik dünyasındaki yeri ve günümüz gençleri arasındaki popülerliği sayesinde öncü çalgısı haline gelmiştir” (Şahin, 2013, s. 17). Bu kapsamda, gitarın sınıf ortamında diğer çalgılara göre daha fazla kullanıldığı söylenebilir.

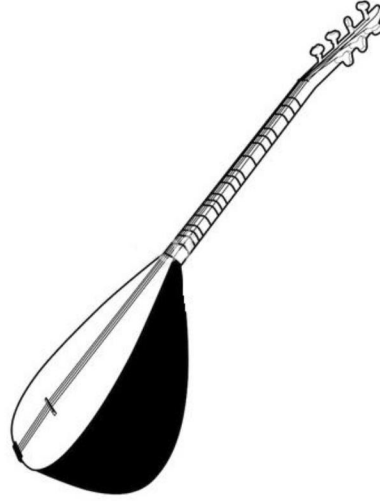

Şekil 2. Gitar görseli

2.1.6. Bağlama

Bağlama telli çalgılar grubuna girmektedir. Tekne, göğüs ve sap olmak üzere üç ana kısımdan oluşmaktadır. Tekne kısmı genelde dut ağacından yapılmaktadır. Ancak dut ağacının dışında ardıç, kestane, ceviz, gürgen gibi ağaçlar da kullanılabilir. Göğüs kısmı ladin ağacından, sap kısmı ise gürgen, akgürgen veya ardıç ağacından yapılmaktadır. Bağlama, genellikle altta iki çelik ile bir sırma bam, ortada iki çelik ve üstte bir çelik ile bir sırma bam teli olmak üzere toplam 7 tellidir. Kullanılan tekniğe göre mızrapla veya parmakla çalınır. Parmakla çalma tekniğine şelpe denir. Kullanım amaçlarına göre farklı tür ve boylarda çalınmaktadır. Günümüzde genellikle cura (en küçük boy), çoğür (kısa kol bağlama), kısa saplı bağlama (yakın zamanda geliştirilmiş bir bağlama türü), tambura (uzun kol bağlama), divan sazı (büyük boy bağlama) ve meydan sazı (en büyük boy bağlama) olarak sınıflandırılır.

Yaşar (2012)'a göre; Bağlama, Anadolu insanının duygu ve düşüncelerinin aktarıldığı Türk halk müziği ezgilerinin icrasında önemli bir çalgıdır. Bu nedenledir ki, Anadolu'nun her yerine yayılmış, dolayısıyla yerel ve ulusal kültürün önemli bir parçası olmuştur (s. 1-20). Bu kapsamda müzik öğretmenleri tarafından sınıf ortamında sıklıkla kullanılmaktadır.

Şekil 3. Bağlama görseli

2.1.7. Blok Flüt

Orta Çağın başlarından itibaren Avrupa’da sevilen bir çalgı olan blok flütün günümüzdekilere benzeyen örnekleri ilk olarak 15. yüzyılın başlarında ortaya çıkmıştır. İki asır boyunca rönesans ve barok müziğinde önemli yer tutan blok flüt için, Bach, Vivaldi, Händel, Corelli, Monteverdi, Sammartini, Gluck gibi besteciler eserler yazdı.

Blok flüt genellikle plastik veya ağaçtan, bazen de fildişinden yapılır. Yedisi üstte, biri altta olmak üzere sekiz deliği vardır. Ses alanı yaklaşık iki oktavdır, ancak usta bir çalıcı kromatik olarak iki oktav ve bir beşliye çıkabilir.

Başlıca çeşitleri, soprano, alto, tenor ve bas blok flüttür. Bunlardan “soprano do blok flüt” okullarda müzik eğitiminde kullanılmaktadır.

Tecimer (2016)’in ifade ettiği üzere; blok flütün, günümüzde öğrencilerin çalabilmesi açısından zor bir enstrüman olmaması, kolaylıkla taşınabilir olması, anatomik yapısı nedeniyle rahat çalınması, maddi açıdan uygun olması ve repertuarının geniş olması okullardaki müzik eğitimi ve özellikle çalgı eğitiminde yaygın olarak kullanılmasını sağlamaktadır (s. 12).

Şekil 4. Blok flüt görseli

2.1.8. Melodika

Melodika, 1950’li yıllarda akordion markası olarak da bilinen dünyaca ünlü Alman “Hohner” firması tarafından geliştirilmiş üflemlili ve klavyeli bir çalgıdır. Hem oturarak hem de ayakta çalınabilir. Melodikanın ağızlığından üflenen hava, hangi tuşa basıldıysa o notanın ses dilini harekete geçirerek o sesin üretilmesini sağlar (Yavaş, 2011, s. 1). Hortumlu ve hortumsuz olarak 2 türü vardır. Okullarda okul çalgısı olarak kullanılan melodika 32 tuşlu, hortumlu melodikadır. 32 tuşlu öğrenci melodikaları, fa sesinden başlayıp, biten tuşesi 3 oktavdır. Diatonik ve Kromotik aralıklardan oluşur. Melodikanın arkasında temizleme düğmesi vardır. O düğmeye basarak ağızlığından üflendiğinde melodikanın temizliğinin yapılması sağlanır.

Karataş ve Kılıç (2017)’ın “Ortaöğretim Düzeyi Müzik Derslerinde Kullanılan Okul Çalgıları ve Bu Çalgıların Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi” isimli çalışmasından elde edilen sonuca göre, öğrencilerin derslerde blok flüte göre daha kolay olduğunu düşündükleri için melodika kullanmayı tercih ettikleri ortaya çıkmıştır (s.576). Bu kapsamda okullarda melodika ve blok flütün yaygın olarak kullanıldığı söylenebilir. Melodika öğrenci kadar olduğu kadar, öğretmen için de kolay bir çalgıdır. Melodika klavyeli bir çalgı olduğu için, öğretmenlerin lisans eğitiminde aldıkları zorunlu piyano dersleri bu çalgıyı çalma ve öğretme konusunda öğretmenlere kolaylık sağlamaktadır. Güdek ve Şahin’in (2013) “Müzik eğitimi anabilim dalı öğretim elemanlarının okul çalgıları dersinin içeriğine ilişkin görüşleri” isimli çalışmasında çıkan sonuca göre; melodikanın günümüzde ilk ve ortaöğretim kurumlarında gittikçe yaygınlık kazanmasına rağmen hiçbir müzik öğretmenliği bölümünde eğitimi verilmediği sonucu ortaya çıkmıştır (s.180). Bu kapsamda öğretmenlerin lisans eğitimleri boyunca melodika üzerine hiç eğitim almamalarına rağmen, melodikanın okullarda yoğun olarak kullanılmasının, lisans eğitiminde alınan branş derslerinin sağladığı söylenebilir.

Şekil 5. Melodika görseli

2.1.9. Keman

Keman, viyola, violonsel ve kontrabassın da içerisinde yer aldığı yaylı çalgılar ailesinin en küçük üyesi olan telli bir çalgıdır. Kemanın dört teli vardır. Akort sesleri pesten tize doğru sol, re, la, mi şeklinde sıralanır. Keman yayına arşe denir. Arşede yapay ya da gerçek at kılının yanı sıra ham misina olarak adlandırılan bir madde de kullanılabilir. Ayrıca kemanın yayını düzgünleştirmek ve sesini güzelleştirmek amacıyla arşeye reçine adı verilen bir madde sürülür. Reçine bala benzeyen sarı renkli katı bir maddedir.

Akpınar (2010)'ın ifade ettiği üzere; “Ülkemizde keman eğitimi, mesleki müzik eğitimi kurumlarından olan güzel sanatlar liselerinde, konservatuarlarda, eğitim fakültelerinde ve güzel sanatlar fakültelerinde verilmektedir (s.2). Ayrıca müzik dershaneleri, halk eğitim merkezleri, belediye konservatuarları gibi, özengen (amatör) müzik eğitimi veren kurumlarda da keman eğitimi sürdürülmektedir.” Mesleki müzik eğitimi verilen kurumlarda yoğun biçimde öğretimi yapılan keman, ilköğretim ve ortaöğretimde okul çalgısı olarak kullanılmadığı görülmektedir. Çünkü keman, bireysel olarak eğitiminin yapılması, kolay akort edilememesi, maliyet bakımından pahalı ve öğrenim bakımından zor bir enstrüman olması sebebiyle okul çalgısı olabilecek özellikler taşımamaktadır.

Şekil 6. Keman görseli

2.1.10. Orff Çalgıları

Orff öğrenme yöntemini geliştiren Alman besteci ve müzik eğitimcisi Carl Orff (1895-1982) 1924 yılında müzik ve dans pedagogu Dorothee Günther’le birlikte Günther Jimnastik, Dans ve Müzik okulunu kurdu. Müzik eğitimine yeni boyutlar getiren Orff; ritme, hareket ve emprovizasyona içgüdüsel yaklaşım yöntemleri getirmiştir. Orff öğretisine göre; müzik, dans, jimnastik birbiriyle iç içedir. Çevik (2007)’e göre Orff öğretisinin özeliği, bireyin özgürce hareket etmesini, doğaçlama yapmasını, kendini müzikle ifade etmesine olanak sağlamasıdır” (s. 97).

Başlıca orff çalgıları, Marakas, zımpara, ritim çubukları, saplı tef, saplı çingirak, mini zil, kastanyet, tef, çelik üçgen, ikili tırtır, ikili tiktak, blok kemer ve zildir.

Orff çalgıları daha çok ilköğretim ve anaokulu seviyelerinde olmak üzere ortaokulda da kullanılmaktadır.

Şekil 7. Orff çalgıları görseli

2.1.11. Elektronik Org

Elektronik org çalgısı klavyeli çalgı olması yönüyle piyanoya benzemektedir. Ancak elektronik orgun boyutları piyanonun aksine küçüktür. Elektronik orglardan bazıları pille de çalışmaktadır. Elektronik org dersleri, bazı eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği bölümlerinde okul çalgısı kapsamında verilmektedir. Çeşitli markalar elektronik org üretmektedir. Hem toplu hem bireysel olarak çalınabilir. Elektronik orgun bazı modellerinde “ritim kutusu” özelliği bulunur. Ritim kutusu elektronik orgun içinde kayıtlı olan ritim çeşitleridir. Maliyet bakımından melodika ve yan flütten pahalıdır.

Elektronik org, okullarında piyano olmayan müzik öğretmenleri için bir alternatiftir. Müzik öğretmeni elektronik orgun hem ritim kutusunu hem de piyano seslerini kullanabilir.

Şekil 8. Elektronik Org görseli

2.1.12. Yan Flüt

Yan flüt, metalden ya da tahtadan yapılan üflemlî bir çalgıdır. Orkestralarda ve bandolarda sıkça kullanılır. Çalgının baş bölümünde bir üfleme deliği vardır. Bu nedenle bu bölüme “ağızlık” denir. Üfleme deliği çalıcının alt dudağına dayalıdır. Çalgı sağ omuz yönünde, yere koştur olarak tutulur. Sol el ağızlık tarafında, sağ el ise kuyruk tarafında tutulur. Çalma sırasında iki elin başparmağı flütü alttan destekler. Yan flüt günümüzde nikel, gümüş, altın gibi madenlerden yapılmaktadır.

Yan flüt, bireysel olarak eğitiminin yapılması, kolay akort edilememesi, öğrenim bakımından zor ve maliyet bakımından pahalı olması gibi sebeplerden okul çalgısı kapsamına girmemektedir.

Şekil 9. Yan flüt görseli

2.13. Bateria

Bateria, davullardan ve zil başta olmak üzere diğer vurmali çalgılardan oluşan bir çalgı takımıdır. Ritim enstrümanı olan bateria yerine Türkçede “davul”, “davul seti” ve “davul kiti” terimleri de kullanılmaktadır.

Standart bir bateria, genellikle 5 parça davul ve 3 parça zilden oluşur. Davullar tom 1 (high tom), tom 2 (mid tom), floor tom (low tom), trampet (snare) ve pes davuldan (cross, kick, bass drum) ve 3'lü zil takımından (crash, hi-hat, ride) oluşur.

Davul çalmak için kullanılan sopalara baget denir. Müzik türüne göre baget yerine fırça ya da tokmak da kullanılabilir.

Bateri birçok öğrencinin ilgi duyduğu bir çalgı olmasına rağmen okul çalgıları kapsamı içerisinde yer almamaktadır. Bateri bir eşlik çalgısı olup solo bir enstrüman özelliği taşımaz. Daha çok orkestralara eşlik eder. Bu bakımdan kullanım alanı oldukça profesyoneldir.

Şekil 10. Bateri görseli

2.1.14. Tanımlar

Klavye: Tuşların tümünden oluşan dizgeye denir. Piyano, çembalo, org ve günümüzdeki elektronik org gibi çalgılarda tuşları sıralı olarak bir araya getiren bütünsellikte, tam ve yarım perde sesleri üreten mekanizmanın adıdır (Say, 2002, s. 299).

Gürlük: Bir sesin kuvvetli ya da hafif olması durumuna, o sesin gürlüğü denir.

Müzikte, çok hafiften çok kuvvetliye kadar uzanan, çeşitli gürlük basamakları vardır. Başlıca gürlük terimleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1

Başlıca Gürlük Terimleri

İsmi	İşareti	Anlamı
Piano	<i>p</i>	Hafif Sesle
Forte	<i>f</i>	Kuvvetli Sesle
Mezzoforte	<i>mf</i>	Orta Kuvvetli Sesle
Mezzopiano	<i>mp</i>	Orta Hafif Sesle

Tempo (Hız): Müzik eserinde hıza denir.

Aksan: Müzik eserinde bir sesin ya da akorun vurgulanmasına denir.

Müziksel Anlatım, Hız ve Gürlük: Müziksel anlatımda, hızın ve gürlüğün çok önemli bir yeri vardır. Hızlı söylenmesi gereken bir şarkının yavaş söylenmesi, müzikal anlatımı bozduğu gibi hafif söylenmesi gereken bir şarkının kuvvetli söylenmesi de, müziksel anlatımı bozar. Bu bağlamda müziksel anlatımı etkileyen çeşitli etmenler; hız terimlerinin uygulanması, şarkı sözlerinin doğru ve anlaşılır söylenmesi, ezginin yazılış amacına uygun seslendirilmesi, koro topluluklarında doğru yerde ve birlikte nefes alınması ile müzik kesitlerine ve müzik cümlelerine uygun seslendirme yapılmasıdır.

Entonasyon: Sesi yönlendirme ve tonlama anlamlarını karşılamaktadır. Entonasyon bozukluğu çalgıların vermesi gereken sesleri veremediği anlamına gelmektedir. Boş tellerde akoru yapılmış bir gitarın veya bağlamanın perdelerine basıldığında doğru sesi verememesidir.

Akort: Bir enstrümanın çalındığı notayı verebilmesi için enstrümanın ayarlanması işlemidir.

Akor: En az üç sesin oluşturduğu ses kümesidir.

Bilişsel Eğitim: “Biliş” terimi dünyamızı öğrenmeyi ve anlamayı içeren zihinsel faaliyetler anlamına gelir (Morgan, 2009, s. 53).

Öğrenen bireyin dikkat, imgelem, algı, hafıza ve içgörü gibi süreçleri kullanması bilişsel bir işlemdir (Selçuk, 2000, s.172).

Duyuşsal Eğitim: Eğitim sürecinin, öğrencilerin hisleri, duyguları, inançları ve tutumlarının kişiler arası ilişkileri ve sosyal becerileriyle harmanlanarak birleştirildiği boyutudur (Lang, 1998, s. 3).

Deninişsel (Psikomotor Davranış) Eğitim: Psiko- motor davranışlar günlük yaşantımızın her safhasında işimizi kolaylaştıran, uyumumuzu güçlendiren ve başarılarımızda önemli rolü olan zihin ve kaslarımızın birlikte çalışması sonucu öğrenilmiş karmaşık fakat bir bütünlük gösteren davranış örüntüleridir (Fidan,1985, s. 67).

Kromatik ve Diatonik: On iki perdeli dizide, birbirini izleyen yanaşık yarım perde aralıklar sırasıyla çıkarak ya da inerek ilerleyişe kromatik denir. Avrupa müziğinin temel dizisi olan, bir sekizli içindeki tam ve yarım perdelerden kurulu majör ve minör dizilerin adıdır.

2.2. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, müzik eğitimi kapsamı içerisine giren okul çalgıları eğitimi ile ilgili çeşitli araştırmalar yer almaktadır.

Öcal (2014) “İlköğretim İkinci Kademe Müzik Dersi Öğretim Programında Uygulanan Blok Flüt Eğitimine İlişkin Öğretmen Görüşleri” konulu yüksek lisans tez çalışmasında ilköğretim ikinci kademe müzik dersi öğretim programında yer alan konuların blok flüt eğitimine uygunluğunu incelemiştir. Araştırmada kaynak tarama ve anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye’deki bütün ilköğretim okullarında görev yapmakta olan müzik öğretmenleri, örneklemini ise Ankara ili sınırları içindeki ilköğretim okullarından, random yöntemiyle seçilmiş müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda; İlköğretim ikinci kademe müzik dersi öğretim programında yer alan senkop-hece bağı terimlerinin, hız ver nüans terimlerinin, tekrar, dolap, da capo, fine, senyö işaretlerinin blok flüt üzerinde “uygulanabilir” olduğu, müzik dersi kitaplarının blok flütü öğretmede yetersiz olduğu ve ders kitabı haricinde kaynak kitap kullanılmadığı, blok flüt için yazılmış şarkıların öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyine uygun olmadığı, makamsal şarkıların Türk Müziği dizi ve makamlarını öğretmede ve ilköğretim müzik dersi öğretim programında yer alan blok flüt için yazılmış şarkıların parmak alışkanlıklarını kazandırmada “yetersiz” olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçları göz önüne alınarak; İlköğretim ikinci kademe müzik dersi kitabında yer alan blok flüt için çok sesli ve kanon şarkıların, küçük düet parçaların öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine uygun olarak sayısının artırılması ve blok flütün yanı sıra; hortumlu melodika, mandolin, Orff çalgıları ve org gibi çalgıların kullanılması önerilmiştir.

Acar (2014) “Bir Sınıf Çalgısı Olarak Blok Flütün İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programını Gerçekleştirebilmedeki Yeterliliği” konulu yüksek lisans tez çalışmasında, blok flütün ilköğretim okulları müzik dersi öğretim programını gerçekleştirebilmedeki yeterliliğini incelemiştir. Araştırmada, ilköğretim okulları müzik dersi öğretim programındaki konuları içeren bir anket uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye’deki müzik öğretmenleri, örnekleme ise Sivas ilindeki çeşitli ilköğretim okullarında görev yapmakta olan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda blok flütün; öğrencilerin müzik derslerine olan ilgisini sağlamada, okul müziği repertuarını seslendirmede, nota, hız, gürlük ve ses değiştirici işaretler ile şarkı ve İstiklal Marşı’nın öğretiminde kolay öğrenilebilme bakımından “kısmen yeterli” olduğu ortaya konulurken, kulak eğitimi, müziksel yaratıcılık ile doğaçlamanın geliştirilmesi, çokseslilik öğretimi, yurt, ulus, bayrak ve Atatürk gibi konuları içeren şarkı ya da marşların seslendirmesi ile halk müziğine ilişkin örnekler verebilme yanında öğrencilerin diyafram nefesini kullanabilmeleri konusunda “yetersiz” olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçları göz önüne alınarak; Blok flütün, kulak ve çok seslilik eğitiminde daha etkin kullanılabilmesi için, blok flüt ailesinden olan alto flütün de ilköğretim okullarında öğretilmeye başlanması, müzik öğretmenlerinin blok flüt ile çalınabilecek türküler kulaktan çaldırması, Türk Halk Müziği dağarcığını, yurt, ulus, bayrak ve Atatürk gibi konuları içeren şarkı ya da marşların, blok flütün yeterlilikleri düşünülerek düzenlenmesi ve çoğaltılması önerilmektedir.

Koç (2011) “Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi A.B.D. Ders Programlarında Yer Alan Okul Çalgıları Dersinin Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi” konulu yüksek lisans tez çalışmasında, müzik öğretmenlerinin lisans eğitimleri sürecinde okul çalgıları derslerinden edindikleri bilgi ve becerileri, müzik öğretmenliği mesleğinde kullanmada gösterdikleri yeterlik durumlarını incelemiştir. Araştırmanın evrenini Ankara ili sınırları içerisindeki, ilköğretim kurumlarında 2010-2011 öğretim yılında görev yapmakta olan müzik öğretmenleri, örneklemini ise Ankara’nın merkez İlçelerindeki ilköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenleri arasından tesadüfi yolla ulaşılabilen müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada literatür tarama ve anket yöntemi uygulanmıştır

Araştırma sonucunda; müzik öğretmenlerinin okul çalgısı derslerini öğretmenlik mesleğiyle ilişkilendirdikleri, öğretim amaçlarının gerçekleştirilmesinin belirgin ve yeterli olduğu, müzik öğretmenlerinin ders içi etkinlikleri yürütürken okul çalgıları dersinden yararlanabildiği, okul çalgıları derslerinin müzikalite ve yorum çalışmalarına katkı

sağladığı, haftalık ders saatlerinin müzik öğretmenliği mesleğine hazırlamada yetersiz olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçları göz önüne alınarak; sınıflardaki öğrenci sayısının azaltılması, ilköğretim müzik derslerine sınıf öğretmeni yerine müzik öğretmenin girmesi, her okula müzik odası yapılması, başta piyano olmak üzere çeşitli müzik aletleri alınması, okul çalgıları derslerinin öğretmenlik mesleği ile daha fazla ilişkilendirilmesi, okul çalgıları derslerinin içeriği yeniden gözden geçirilmesi, lisans eğitimindeki okul çalgıları ders saatlerinin artırılması önerilmektedir.

Üstün (2014) “Okul Çalgılarının İlköğretim Müzik Dersi Kazanımlarına Ulaşmadaki Etkinliğinin İncelenmesi” konulu doktora tez çalışmasında; bağlama, blok flüt ve gitar gibi okul çalgılarının müzik dersi kazanımlarına ulaşmadaki etkisini incelemiştir. Araştırmada deneysel çalışma yapılmış olup, “öntest-sontest” modeli uygulanmıştır. Bu araştırmada deneysel desen kullanıldığından evren ve örneklem tespitine gidilmeyerek “araştırma grubu” nitelenmesi yapılmıştır. Araştırma gruplarının oluşturulmasında Nevşehir İli 75. Yıl İlköğretim Okulunun 2012-2013 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 6. Sınıf öğrencileri seçilmiştir. Araştırma sonucunda; deney grubunda yer alan öğrencilerin hedeflenen kazanımlara ilişkin ön öğrenme puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçları göz önüne alınarak; okul çalgıları dersinde tek bir çalgıya bağlı kalınmayarak birden fazla çalgı kullanılması, lisans eğitimi okul çalgıları dersinde müzik derslerinin kullanılabilirliğine yönelik çalışmaların yapılması, sınıflardaki öğrenci sayılarının azaltılması, ilköğretim müzik derslerine sınıf öğretmeni yerine müzik öğretmenin girmesi önerilmektedir.

Badıllı (2008) “İlköğretim Öğrencilerinin Müzikal Yaşantılarının ve Müzik Dersinden Beklentilerinin İncelenmesi” konulu yüksek lisans tez çalışmasında; İstanbul ili Avrupa Yakası’ndan sekizinci sınıf öğrencilerinin müzikal yaşantılarını ve müzik dersinden beklentilerini incelemiştir. Araştırmada anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini İstanbul ilinde devlet okullarında öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise ulaşılabilen 8 devlet ilköğretim okulundan seçilen 388 adet 8. Sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

Araştırmanın sonucunda; öğrencilerin, ailelerin ve kendilerinin büyük bir çoğunluğunun, müzikal yaşantılarının sadece sunulması almak ve tüketmekten ibaret olduğu, popüler kültüre ait müzik, konser ve dergileri takip ettikleri ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçları göz önüne alınarak; bireyin iyi bir müzik dinleyicisi olabilmesi için müzik dersinde yakından uzağa ilkesiyle, onların dinlediği müzik türünü yadırgamadan, bulunan noktadan

başlanarak ana hedefe ulaşılması, her okulun müzik odası ve müzik kütüphanesinin olması, isteyen öğrenciler ile gruplar halinde enstrüman dersleri yapılması, ilköğretim müzik dersine müzik öğretmenlerinin girmesi, müzik eğitimi programı yaparken daha gerçekçi olunması, öğrencilerin seslerini çok zorlamayacak ses egzersizleri yapılması önerilmektedir.

Durdal (2005) “İlköğretim 6. Sınıflarda Müzik Dersinde Psiko-Motor Davranışa Yönelik Hedeflerin Erişilebilirliği” konulu yüksek lisans tez çalışmasında; beceri dersleri kapsamında ele alınan müzik dersindeki psiko-motor davranışa yönelik hedeflerin erişilebilirliğini incelemiştir. Araştırmada deneysel yöntemin, öntest-sontest deseni kullanılmıştır. Bu araştırmada deneysel desen kullanıldığından evrem ve örneklem tespitine gidilmeyerek “araştırma grubu” nitelmesi yapılmıştır. Konya İli Kadınhanı İlçesi Atlanti kasabasında iki ilköğretim okulundaki 85 öğrenci araştırma grubunu oluşturmuştur. Araştırmanın sonucunda adı geçen kasabadaki ilköğretim okullarında müzik dersinde uygulanan müzik programı başarıya ulaşamamış, alınan hedef davranışa dönüştürülemediği ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçları göz önüne alınarak 1. kademedeki müzik eğitiminin temel prensipleri öğrencilere asgari düzeyde kavratılması, müzik derslerine alan mezunu ehil öğretmenleri girmesi, okulların fiziki ortamlarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Uluocak (2008) “Gitarın Öğretmen Çalgısı Olarak Kullanımının İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersi Başarısına Etkileri” konulu doktora tez çalışmasında; gitarın, öğretmen çalgısı olarak kullanımının, ilköğretim müzik eğitiminin bilişsel, devinişsel ve duyuşsal davranışlarını kazandırmadaki etkisinin ortaya çıkarılmasını incelemiştir. Bu araştırma; işlevselliği bakımından uygulama araştırması, yapıldığı çevre ve kullanılan ortam bakımından saha araştırması, kullanılan yöntem bakımından ise deneysel bir araştırma niteliği taşımaktadır. Araştırma evrenini, Ankara İli Çankaya İlçesi MEB’e bağlı Kütükçü Alibey İlköğretim Okulu, Seyranbağları İlköğretim Okulu ve Tevfik İleri İlköğretim Okullarındaki 6. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemi ise 2007-2008 eğitim-öğretim yılı içerisinde, Kütükçü Alibey İÖO’da öğrenim gören 6A ve 6E, Seyranbağları İÖO’da öğrenim gören 6C ve 6D ile Tevfik İleri İÖO’da öğrenim gören 6B ve 6D şubelerindeki öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırma sonucunda öğretmen çalgısı olarak gitar kullanımının, “Müzikte Hız, Gürlük ve Anlatım” ünitesinin bilişsel davranışlarını kazandırmada daha etkili olduğu, devinişsel ve duyuşsal davranışları kazandırmada ise etkili olmadığı ortaya çıkmıştır. Araştırma

sonuçları göz alındığında değişik konu alanlarında ve değişik öğrenci grupları üzerinde daha fazla araştırma yapılması, lisans düzeyinde verilen gitar eğitiminde, gitarın, ilköğretim müzik derslerinde kullanılmasına uygun düzenlemelerin yapılması, müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde eğitim teknolojileri ve materyal geliştirme derslerine daha fazla önem verilmesi, müzik derslerinde sadece blok flütle ders işlememesi, daha başka çalgıların da kullanılması, öğrencilerin hangi çalgılara ilgi duydukları araştırılarak, bu çalgıların müzik eğitiminde kullanılabilirliğinin araştırılması önerilmektedir.

Doğan (2009) “Tarihsel Süreç İçerisinde “Mandolin”ın Ülkemiz Müzik Eğitimindeki Yeri-Önemi ve Okul Çalgısı Olarak Kullanılabilirliği” konulu yüksek lisans tez çalışmasında; tarihsel süreç içerisinde mandolin kullanımının ülkemiz müzik eğitimindeki yeri ve önemini belirlemeye çalışarak, günümüzde de okul çalgısı olarak kullanılabilirliğini incelemiştir. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak; betimsel araştırma yöntemi kullanılmış, alt probleme ait veriler günümüzde halen mandolini kullanan 32 müzik eğitimcisine ulaşılarak anket yoluyla elde edilmiştir. Araştırma sonucunda mandolinin ülkemiz müzik eğitiminde özellikle Cumhuriyetten sonra pilot çalgı olarak müzik öğretmenleri tarafından kullanıldığı, daha sonra akort sorunu ve maliyeti gibi nedenlerden dolayı yerini başka okul çalgılarına bıraktığı sonucu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçlarına göre mandolinin müzik eğitimi veren tüm okul, kurum ve kuruluşlarda okul çalgısı olarak yeniden etkin bir şekilde kullanılması, ülkemizin her yerinde çalgıya erişiminin kolaylıkla sağlanması, eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında programlarında okul çalgısı olarak mandolinin yer alması önerilmiştir.

Altıntaş (2007) “İlköğretim Okullarında 6. Sınıf Müzik Derslerinde Verilen Mandolin Eğitiminin Müzik Dersi Başarısı Üzerine Etkileri” konulu yüksek lisans tez çalışmasında; ilköğretim okullarında 6. Sınıf müzik derslerinde verilen mandolin eğitiminin müzik dersi başarısı üzerine etkisinin farklılaşma düzeylerini incelemiştir. Araştırma ses ve mandolin eğitimi uygulamalarının müzik dersi başarısı üzerine etkilerini, neden sonuç ilişkisini belirleme amacı doğrultusunda ele almıştır. Bunun yanında; ulaşılan veriler araştırmacının oluşturduğu deney ortamında uygun ölçme aracı kullanılarak elde edilmiştir. Bu özellikleri ile araştırma deneysel özelliklidir. Araştırmanın evrenini Türkiye’deki devlet okullarında 6. Sınıf müzik dersi eğitimi alan öğrenciler örneklemi ise İstanbul Taşoluk İlköğretim Okulu 6-A ve 6-B şubeleri örneklem grubunu oluşturmuştur. Araştırma sonucunda mandolin eğitimi alan öğrencilerin müzik dersi başarılarında, ses eğitimi destekli müzik dersi alan öğrencilerinin başarılarına göre olumlu yönde bir fark olduğu ortaya çıkarmıştır.

Araştırma sonuçları göz önüne alınarak müzik dersinde okul çalgısı olan mandoline yer verilmesi, üniversitedeki öğretim elemanları bu konuda bilgilendirilmesi, üniversite öğrencilerinin bu çalgıyı meslek hayatında öğrencilere kullandırmalarına yönelik bir anlayışa sahip olmaları önerilmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Ortaokullarda melodikanın okul çalgısı olarak kullanılabilirliğinin incelenmesi, alan araştırmasına dayalı betimsel bir çalışma olup; veriler yüz yüze görüşme (mülakat) ve anket yoluyla elde edilerek değerlendirilmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Ankara ili, örneklemine ise Çankaya ilçesinde görev yapan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklem seçimine giderken, amaçlı örnekleme (purposive sampling) yöntemi kullanılmış, farklı sosyal ekonomik düzeydeki okullarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Bu kapsamda, uygun örnekleme yöntemi (convenience sampling) ile kolay uygulama yapılabilecek özel okullar ve Çankaya ilçesindeki bütün devlet okulları seçilmiştir. Ancak bazı öğretmenlere, okulların faaliyette olmaması, okul müdürlerinin izin vermemesi ve öğretmenlerin raporlu veya doğum izninde olması nedeniyle ulaşılamamıştır.

Tablo 2

Araştırmanın Örneklemine Oluşturan Özel Okullar

	Okul İsmi	Öğretmen Sayısı		Okul İsmi	Öğretmen Sayısı
1	Doğa Ortaokulu	1	5	Okyanus Ortaokulu	1
2	Hayat Ortaokulu	2	6	Tevfik Fikret Ortaokulu	3
3	Maya Ortaokulu	6	7	Zafer Ortaokulu	4

4	Odtü G.V Ortaokulu	3
---	--------------------	---

Tablo 3

Araştırmanın Örneklemi Oluşturan Devlet Okulları

Sayı	Okul İsmi	Öğretmen Sayısı	Sayı	Okul İsmi	Öğretmen Sayısı
1	27 Aralık Lions Ortaokulu	1	25	Maltepe Ortaokulu	2
2	Abdurrahman Şengel Ortaokulu	1	26	Mazhar Usta Ortaokulu	1
3	Ahmet Bahadır İlhan Ortaokulu	1	27	Mehmet Özcan Torunoğlu	1
4	Ahmet Barındırır Ortaokulu	1	28	Mimar Kemal Ortaokulu	1
5	Ahmet Yesevi Ortaokulu	1	29	Misak-ı Milli Ortaokulu	1
6	Akşemsettin Ortaokulu	1	30	Muzaffer Bahri Kutlu Özen Ortaokulu	1
7	Anıttepe Ortaokulu	1	31	Namık Kemal Ortaokulu	1
8	Ayten Şaban Diri Ortaokulu	2	32	Necla Kızılbağ Ortaokulu	1
9	Ayten Tekişik Ortaokulu	1	33	Perihan İnan Ortaokulu	1
10	Beytepe Ortaokulu	1	34	Rauf Orbay Ortaokulu	2
11	Büyükhanlı Kardeşler Ortaokulu	2	35	Salih Alptekin Ortaokulu	2
12	Erdoğan Şahinoğlu Ortaokulu	1	36	T. Emlak Bankası Ortaokulu	1
13	Fevzi Özbay Ortaokulu	1	37	T. Noterler Birliği Ortaokulu	1
14	Gazi Osmanpaşa Necla İlhan İpekçi Ortaokulu	1	38	Talatpaşa Ortaokulu	2
15	Gökay İmam Hatip Ortaokulu	1	39	Tevfik İleri Ortaokulu Ortaokulu	1
16	Gülen Muharrem Pakoğlu Ortaokulu	3	40	Timur Ortaokulu	1
17	Halide Edip Adivar Ortaokulu	1	41	TSK Hip Ortaokulu	1
18	Hilmi Hatice Aksoy Ortaokulu	1	42	Türkiye Noterler Birliği Ortaokulu	1
19	İl Genel Meclisi Ortaokulu	1	43	Türkkonut Ortaokulu	1
20	İMKB Alpaslan İmam Hatip Ortaokulu	1	44	Ülkü Akın Ortaokulu	1
21	İzciler Ortaokulu	1	45	Ümitköy İmam Hatip Ortaokulu	1
22	İzzet Latif Aras Ortaokulu	1	46	Yasemin Karakaya Ortaokulu	1
23	Kırkkonaklar İffet Güneşli Ortaokulu	1	47	Ziraat Mühendisleri Ortaokulu	1
24	Kütükçü Ali Bey	1			

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmaya ait veriler; araştırmacı tarafından literatür taraması yapılarak ve uzman görüşleri alınarak hazırlanan anketler aracılığıyla elde edilmiştir. Anket soruları, bilgi verici, iki seçenekli, sıralama, tercih etme ve açık uçlu soru teknikleri kullanılarak hazırlanmıştır. Anket soruları melodikanın ortaokullarda hangi çalgıların daha çok

kullanıldığı, melodikanın ortaokullarda kullanılabilirliği, öğrencilerin melodika öğrenme konusundaki ilgi düzeyi gibi konularda veri toplanmasını amaçlamıştır.

Araştırma soruları 2017 Kasım ayında hazırlanmış olup, izin alınmak üzere Milli Eğitim Bakanlığı'na verilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın verdiği izin doğrultusunda Çankaya İlçesindeki okullar gezilerek anket uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlere konuyla ilgili ön bilgi verilmiş, gerekli açıklamalar yapılmıştır.

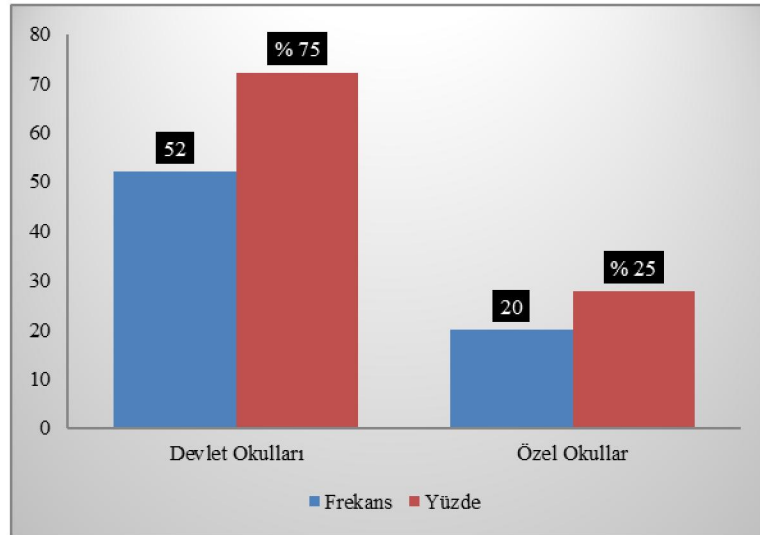
3.4. Verilerin Çözümlemesi

Ortaokullarda müzik derslerinde melodikanın kullanılabilirliğinin incelenmesi kapsamında geliştirilmiş anket aracılığıyla toplanan veriler frekans ve yüzdelik çözümlemeleri yapılarak tablolastırılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

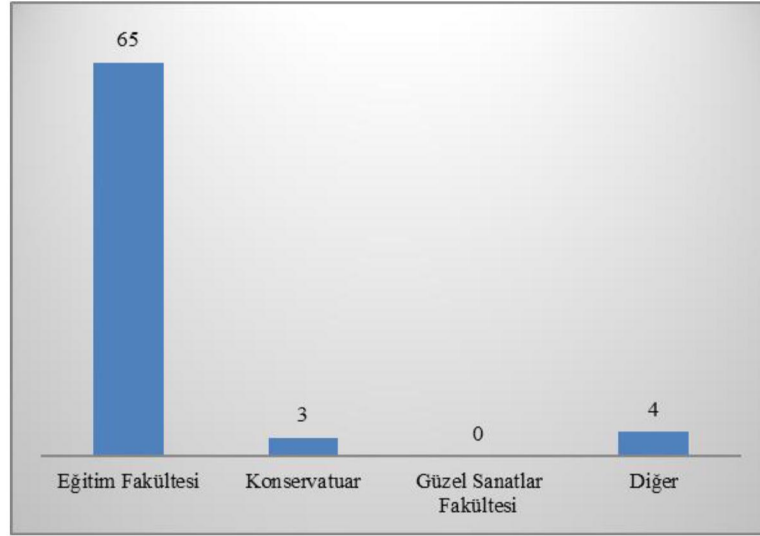
4.1. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Kurumlar

Şekil 11. Öğretmenlerin çalıştıkları okul türlerine göre frekans ve yüzdelik dağılımları

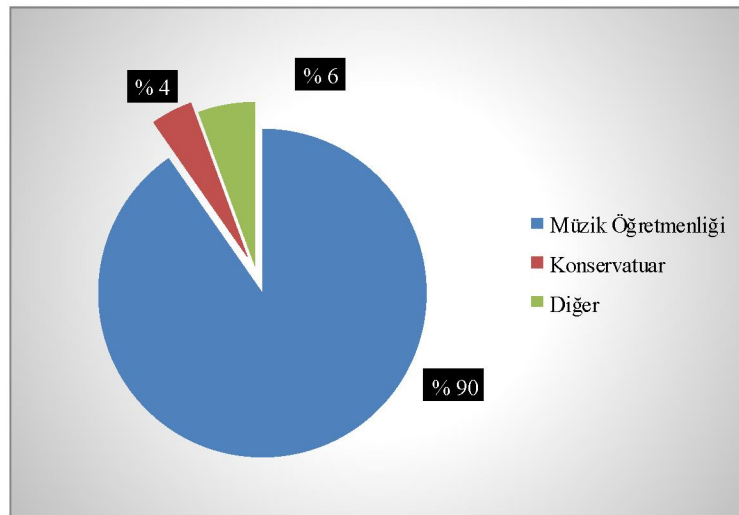
Araştırma kapsamında Çankaya ilçesinde müzik derslerine giren toplam 72 müzik öğretmeni yer almaktadır. Müzik öğretmenlerin 52'si (%72,2) devlet okullarında, 20'si (%27,8) ise özel okullarda görev yapmaktadır.

4.2. Öğretmenlerin Mezun Oldukları Lisans Programları

Şekil 12. Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları lisans programlarına göre frekans dağılımları

Araştırma kapsamında öğretmenlerin mezun oldukları lisans programlarını gösteren şekil 2 incelendiğinde, konu başlığına ilişkin olarak araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 65'inin eğitim fakültesinden, 3'ünün konservatuvardan ve 4'ünün de müzik ile ilgili olmayan bir başka lisans programından mezun olduğu görülmektedir.

Şekil 13. Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları lisans programlarının yüzdelik dağılımları

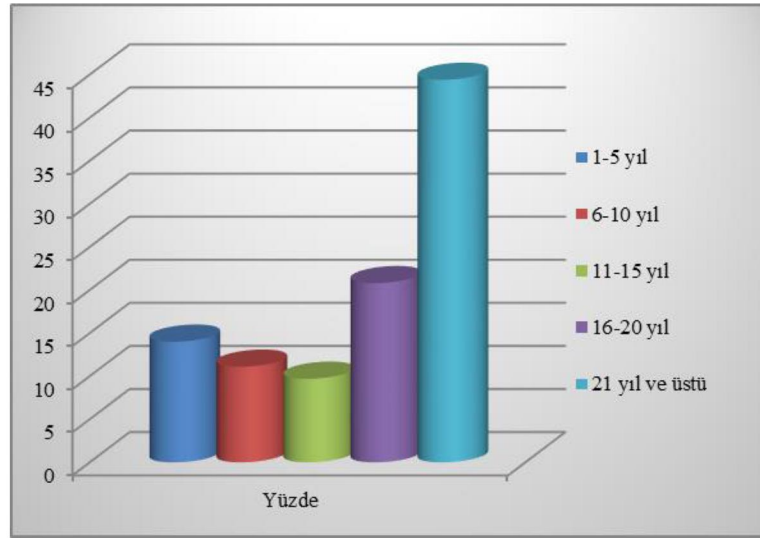
Araştırma kapsamında ortaokullarda görev yapan 72 müzik öğretmenin mezun oldukları lisans programlarına ilişkin bilgileri incelendiğinde; öğretmenlerin %90,3'ünün eğitim

fakültesi müzik öğretmenliği, %4,1'inin konservatuvar ve %5,6'sının da diğer lisans programlarından mezun oldukları tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun eğitim fakültesi müzik öğretmenliği lisans programından mezun oldukları görülmektedir.

Diğer kapsamında yer alan %5,6 düzeyindeki öğretmenler ise, müzik öğretmeni atanmayan okullarda müzik derslerine giren farklı branşlardaki öğretmenleri ifade etmektedir.

4.3. Öğretmenlerin Mesleki Tecrübe Durumları

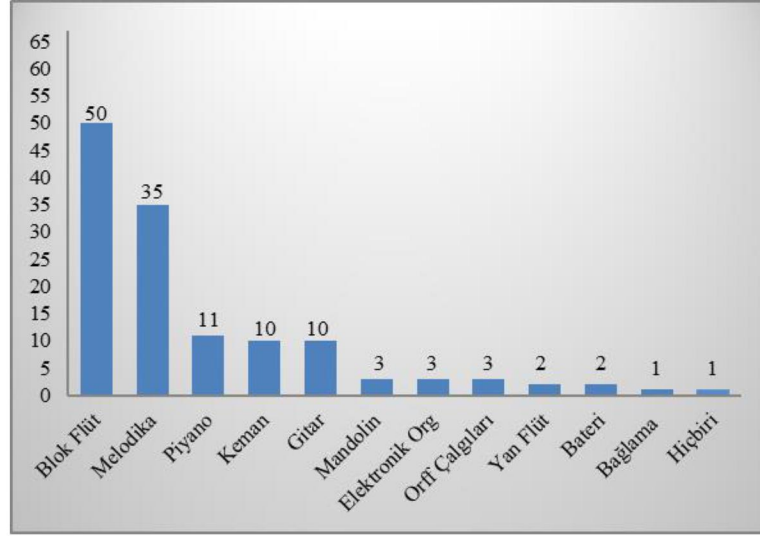

Şekil 14. Öğretmenlerin mesleki tecrübe durumlarını gösteren yüzdeler dağılımları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki tecrübe durumlarına bakıldığında; öğretmenlerin %44,4'ünün 21 yıl ve üzeri, %20,8'inin 16-20 yıl, %14'ünün 1-5 yıl, %11,1'inin 6-10 yıl ve %9,7'sinin ise 11-15 yıl arası mesleki tecrübeye sahip oldukları görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %25,1'i 10 yıldan az, %65,2'si ise 15 yılın üzerinde mesleki tecrübeye sahiptir.

4.4. Okul Çalgısı Olarak Kullanılan Müzik Aletleri

Şekil 15. Müzik öğretmenlerinin okul ortamında öğrettiklerini çalgılar

Araştırma kapsamında ortaokullarda görev yapan 72 müzik öğretmeninden 71'i, öğrencilerine 1 ya da 1'den fazla çalgı öğrettiğini ifade etmiştir.

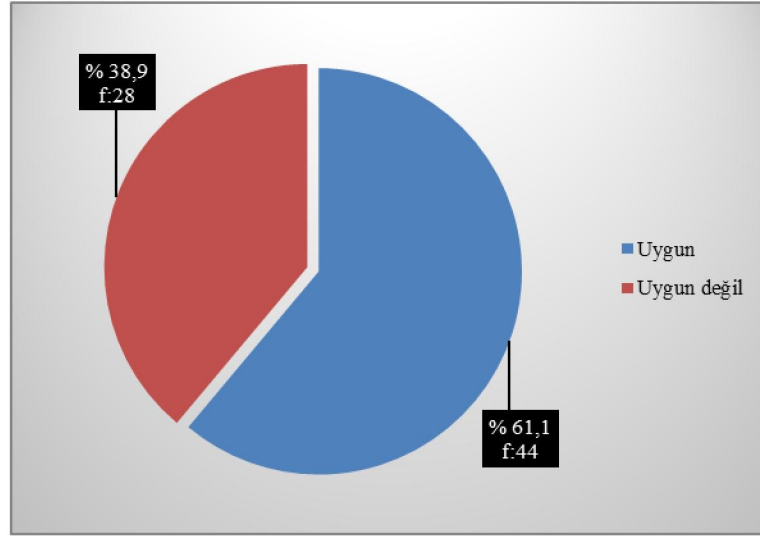
Öğretmenlerin öğrettiği çalgılar incelendiğinde; 50 öğretmenin blok flüt, 35 öğretmenin melodika, 11 öğretmenin piyano, 10 öğretmenin gitar, 10 öğretmenin keman, 3 öğretmenin mandolin, 3 öğretmenin elektronik org, 3 öğretmenin Orff çalgıları, 2 öğretmenin yan flüt, 2 öğretmenin bateri ve 1 öğretmenin de bağlama öğrettiği görülmektedir.

Bu çerçevede, araştırmaya katılan müzik öğretmenleri tarafından okul çalgısı olarak en fazla blok flütün kullanıldığı görülmektedir. Blok flütün ardından en fazla kullanılan ikinci okul çalgısı ise melodikadır.

Araştırmaya katılan öğretmenler yalnızca müzik derslerinde değil, okul içindeki boş zamanlarda ve okul sonrası kurslarda da öğrencilerine çalgı öğrettiklerini dile getirmişlerdir. Ayrıca fiziki koşulları daha iyi ve öğretmen sayısı daha fazla olan özel okullarda branşlaşmaya gidilerek, aynı anda farklı gruplara farklı çalgılar öğretildiği de ifade edilmiştir.

Hiçbir çalgı öğretmediğini ifade eden öğretmen, görev yaptığı okulda müzik öğretmeni olmadığı için geçici olarak müzik derslerine girdiğini belirtmiştir.

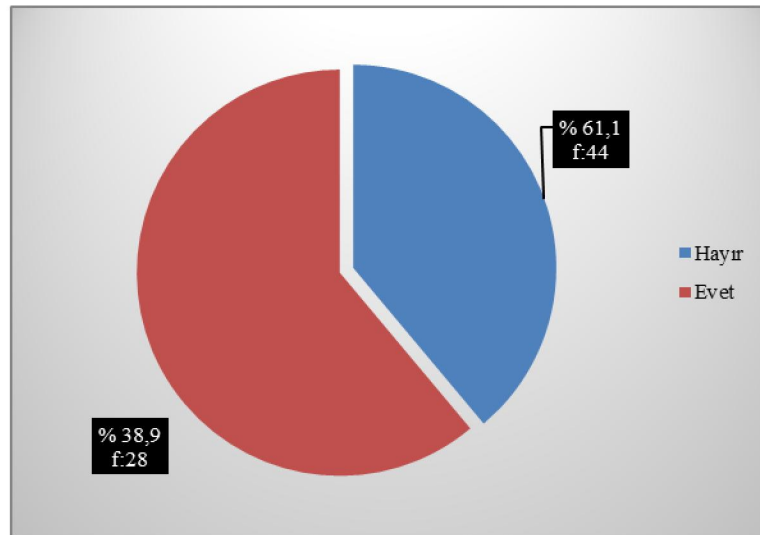
4.5. Melodikanın Okul Çalgısı Olarak Uygunluğu

Şekil 16. Öğretmenlerin “Melodikanın müzik derslerinde okul çalgısı olarak kullanılmasını uygun buluyor musunuz?” sorusuna verdiği cevapların dağılımı

Araştırmaya katılan 72 müzik öğretmeninden 44’ü (%61,1) melodikanın okul çalgısı olarak kullanılması konusunda uygun görüş bildirirken, 28’i (%38,9) konu ile ilgili olumsuz görüş belirtmiştir.

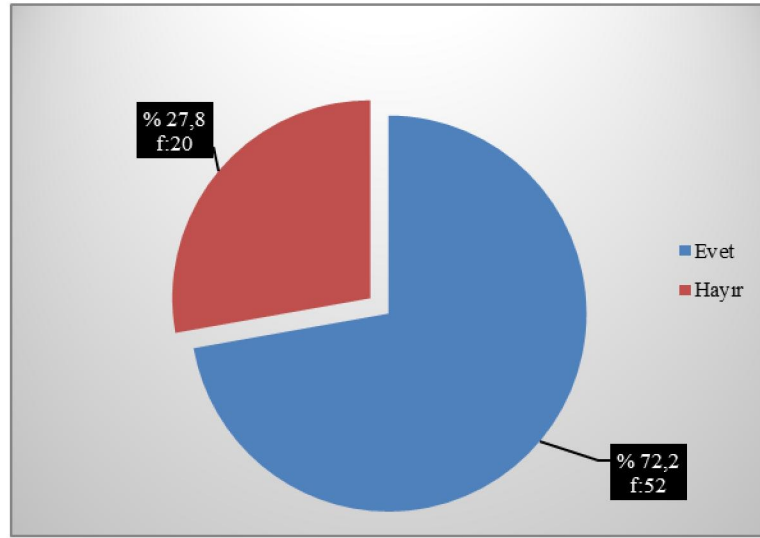
4.6. Melodikanın Müzik Derslerinde Etkin Olarak Kullanılabilirliği

Şekil 17. Öğretmenlerin “Üflemeli ve Tuşlu Bir Çalgı Olması nedeniyle, melodikanın müzik derslerinde etkin olarak kullanılabileceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

Şekil 16 ve 17’de de görüldüğü gibi %61,1 oranındaki müzik öğretmeni, melodikanın hem okul çalgısı olarak, hem de üflemeli ve tuşlu bir çalgı olarak kullanımını uygun buldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. Her iki açıdan da olumsuz görüş bildiren öğretmenlerin oranı %38,9 düzeyindedir.

4.7. Melodikanın Akort ve Entonasyon Durumu

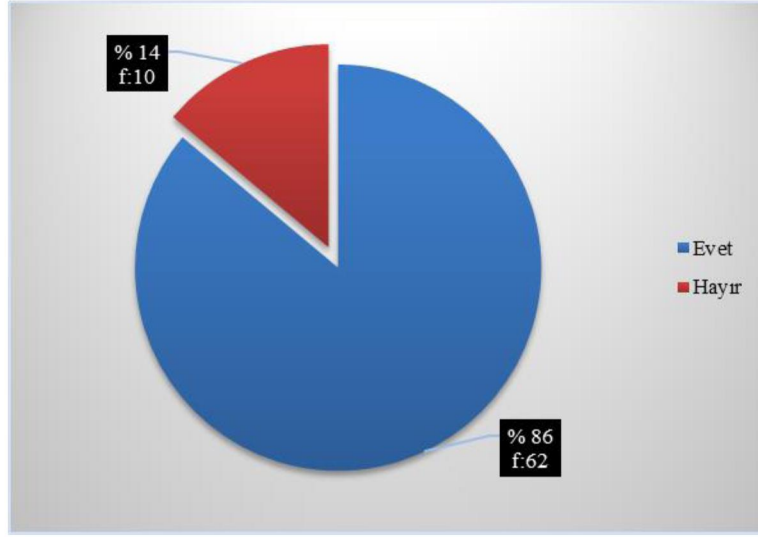

Şekil 18. Öğretmenlerin “Melodikanın akort ve entonasyon konusunda sorun yaratmamasını, derslerde kullanımı açısından bir avantaj olarak görüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

Şekil 18 incelendiğinde, araştırmaya katılan 72 müzik öğretmeninden 52’si (%72,2) melodikanın akort ve entonasyon konusunda sorun yaratmamasını, derslerde kullanımı açısından bir avantaj olarak görürken, 20’si (%27,8) konu ile ilgili olumsuz görüş bildirmiştir.

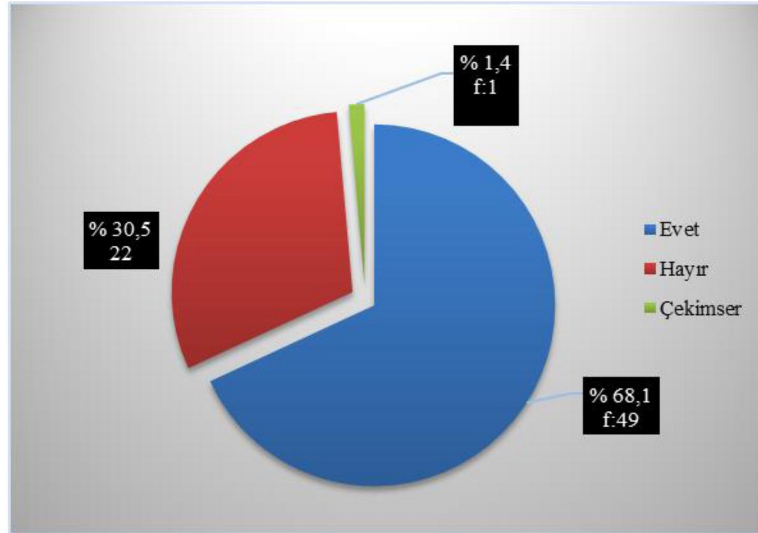
Konu ile ilgili olumsuz görüş bildiren müzik öğretmenlerinden bazıları, olumsuz görüşlerinin gerekçesi olarak, piyasada bulunan farklı melodika markaları arasındaki ses ve tını farkını göstermişlerdir

4.8. Melodika ile Ortaokul Öğretim Programındaki Belli Başlı Konuların Öğretilebilirliği

Şekil 19. Öğretmenlerin “Melodika ile çok seslilik öğretilebilir mi?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

“Melodika ile çokseslilik öğretilebilir mi?” sorusuna, 72 katılımcıdan 62’si (%86,1) olumlu, 10’u da (%13,9) olumsuz görüş bildirmiştir.

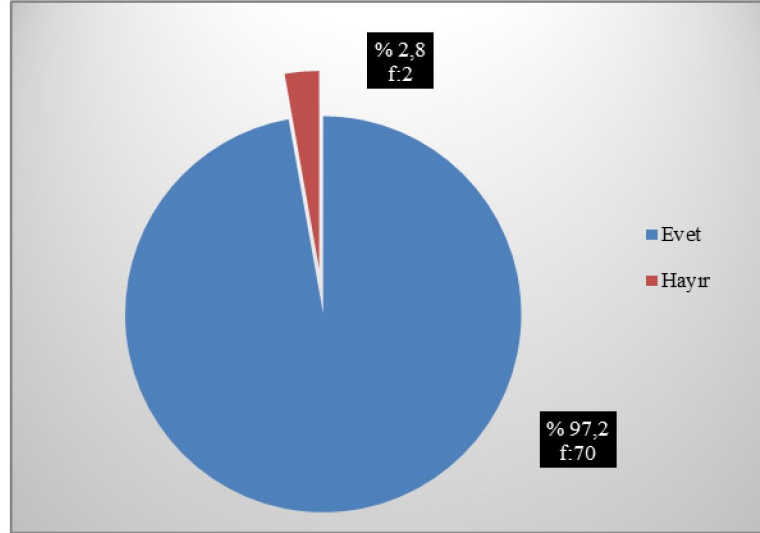

Şekil 20. Öğretmenlerin “Melodika ile gürlük basamakları ve nüans terimleri öğretilebilir mi?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

Araştırma kapsamında, melodika ile gürlük basamakları ve nüans terimlerinin öğretilebilme durumunu gösteren tablo 13 incelendiğinde, konu başlığına ilişkin olarak araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 49 ‘unun (%68,1) olumlu, 22’sinin (%30,5)

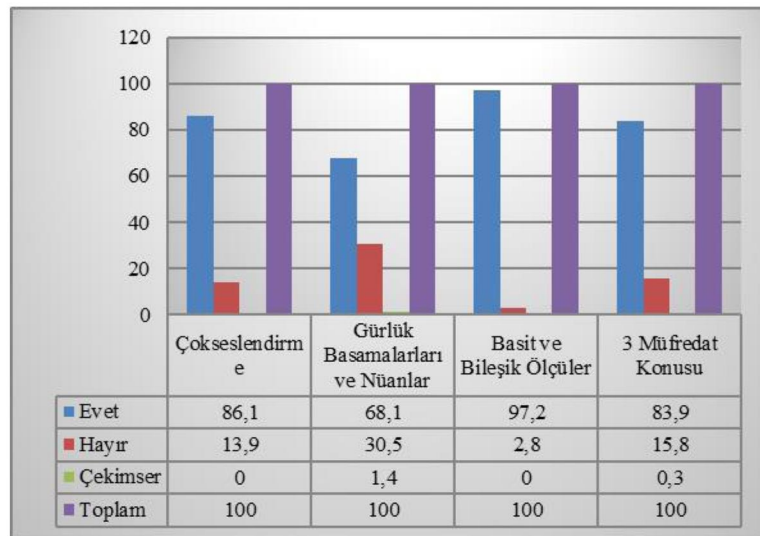
olumsuz, 1'inin (%1,4) ise bu konuda çekimser kaldığı yönünde görüş bildirdiği görülmektedir.

Konu ile ilgili olumsuz görüş bildiren katılımcılardan bazıları, melodikanın üflemeli bir çalgı olması sebebiyle öğrencilerin nefeslerini ayarlama sırasında zorluklar yaşayabileceklerini belirterek, gürlük basamakları ve nüans terimleri konusunu melodika ile anlatmayı tercih etmediklerini ifade etmişlerdir.

Şekil 21. Öğretmenlerin “Melodika ile öğrencilere bileşik ve basit ölçülerde yazılmış eserler çaldırılabilir mi?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

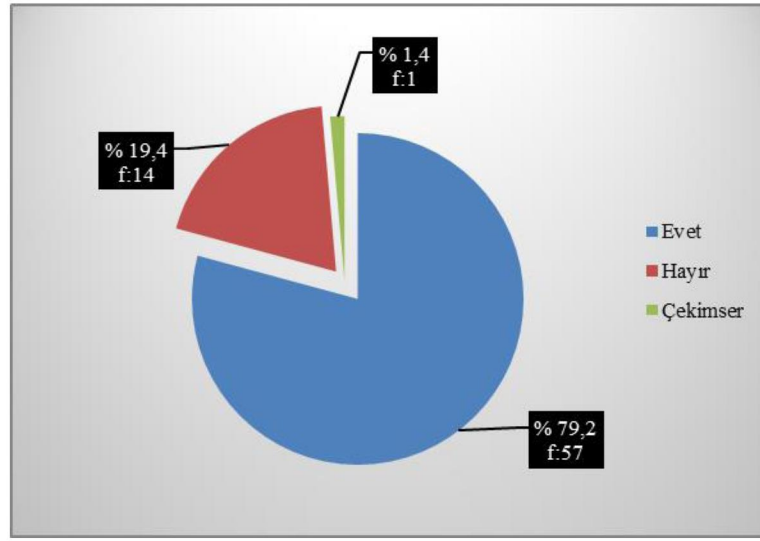
Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinden 70'i (%97,2) melodika ile öğrencilere basit ve bileşik ölçülerde yazılmış eserler çaldırılabilirliği yönünde görüş bildirirken, 2'si (%2,8) konuya ilişkin olumsuz görüş belirtmiştir.

Şekil 22. Melodika ile çokseslilik, gürlük basamakları ve nüans terimleri konularının öğretimi ve basit ve bileşik ölçülerde ezgilerin çalınma oranlarının dağılımı

Ortaokulların müzik öğretim programındaki önemli konulardan olan çokseslilik, gürlük basamakları ve nüans terimlerinin öğretilmesi ile basit ve bileşik ölçülerde yazılmış eserlerin çalınabilmesi açısından melodika çalgısının uygun olup olmadığına ilişkin sonuçların yer aldığı tablo 12 incelendiğinde; üç konu başlığına ilişkin olarak katılımcıların %83,9'unun olumlu, %15,8'inin olumsuz ve %0,3'ünün ise çekimser kaldığı yönünde görüş belirttikleri görülmektedir.

4.9. Sınıfların Fiziki Şartlarının Melodika Çalmaya Uygunluk Durumları

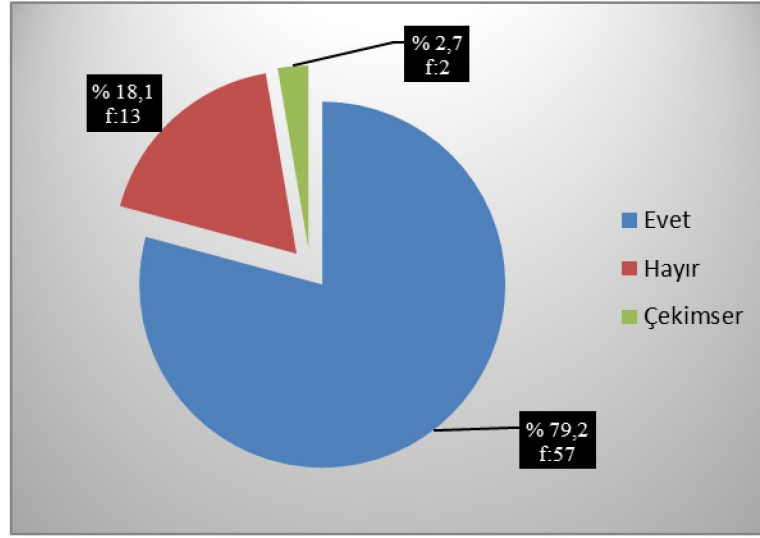

Şekil 23. Öğretmenlerin “Sınıfların fiziki şartları derslerde melodika kullanımı açısından uygun mudur?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

Araştırma kapsamında, sınıfların fiziki şartlarının melodika kullanımı açısından uygunluk durumunu gösteren tablo 13 incelendiğinde, konu başlığına ilişkin olarak araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 57 'sinin (%79,2)' olumlu, 14'ünün (%19,4) olumsuz görüş bildirdiği, 1'inin (%1,4) ise bu konuda çekimser kaldığı görülmektedir.

Olumsuz sonuç bildiren müzik öğretmenleri, okullarında müzik odası olmadığı için derslerini mevcut sınıflarda yapmak durumunda kaldıklarını, mevcut sınıflarında yeterli ses yalıtımı olmadığı için sesin ekolu ve şiddetli çıkmasından rahatsızlık duyulduğunu belirtmişlerdir.

4.10. Melodikanın Maliyet Durumu

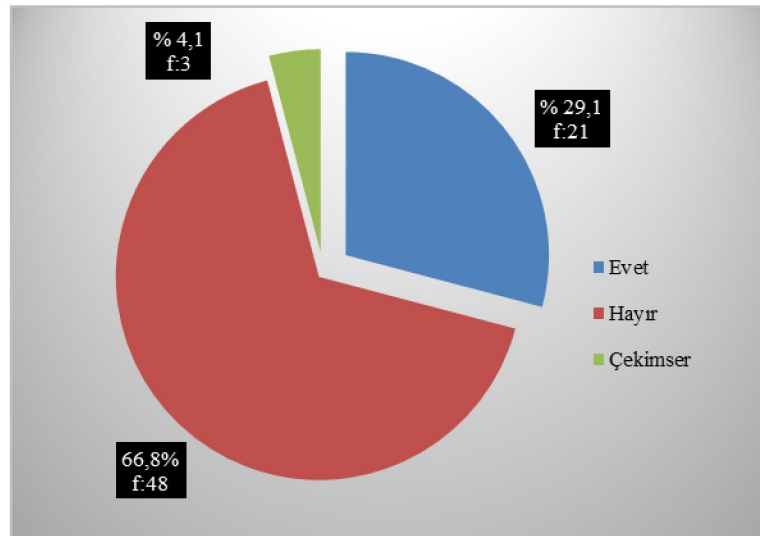

Şekil 24. Öğretmenlerin “Melodika çalgısı, maliyet bakımından okul çalgısı olmaya uygun mudur?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

Araştırma kapsamında, melodika çalgısının maliyet bakımından uygunluk durumunu gösteren şekil 14 incelendiğinde, konu başlığına ilişkin olarak araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 57’sinin (%79,2)’olumlu, 13’ünün (%18,1) olumsuz görüş bildirdiği, 2’sinin (%2,7) ise bu konuda çekimser kaldığı görülmektedir.

Olumsuz görüş bildiren müzik öğretmenleri, melodikayı blok flüt ile karşılaştırarak fiyatları arasındaki farkın büyüklüğüne ve melodikaların kalitesine vurgu yapmışlardır.

4.11. Melodika ile İlgili Yardımcı Kaynak Durumu

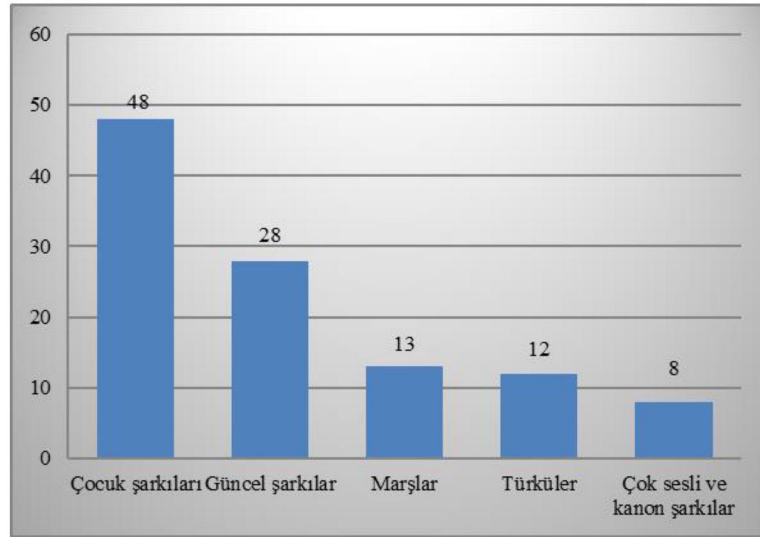

Şekil 25. Öğretmenlerin “Sizce melodika öğretimi ile ilgili ülkemizde yeterli sayıda kaynak bulunmakta mıdır?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

Araştırma kapsamında, ülkemizde melodika öğretimi ile ilgili yeterli sayıda kaynak bulunma durumunu gösteren tablo 15 incelendiğinde, konu başlığına ilişkin olarak araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 48 'inin (%66,8)'olumsuz, 21'inin (%29,1) olumlu görüş bildirdiği, 3'ünün (% 4,1) ise bu konuda çekimser kaldığı görülmektedir.

Bazı öğretmenler melodika kullanımı ile ilgili yardımcı kaynağa ihtiyaç duymadıklarını, çocukların bireysel farklılıklarına göre kendi kaynaklarını kendilerinin ürettiklerini ifade etmişlerdir.

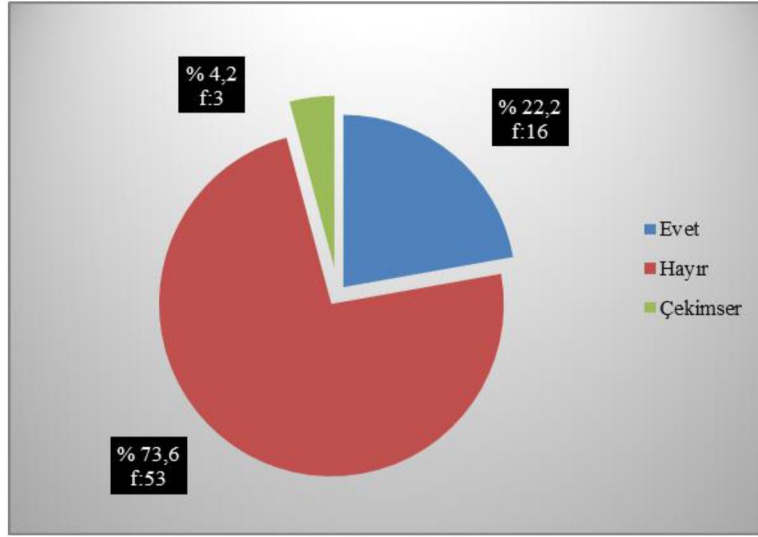
4.12. Ortaokulda Melodika İle En Çok Çalınan ve İlgi Duyulan Ezgiler

Şekil 26. Ortaokulda melodika ile en çok çalınan ve ilgili duyulan ezgilerin dağılımı
Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinden 48'i çocuk şarkılarının, 28'i güncel şarkıların, 13'ü marşların, 12'si türkülerin ve 8'i ise çoksesli ve kanon şarkıların en çok çalınan ve ilgi duyulan ezgiler olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin konuya ilişkin görüşlerini belirtirken birden fazla seçeneği işaretleyebileceklerine ilişkin bilgilendirmede bulunulmuştur. Bu nedenle toplama ilişkin yüzdesel değerlendirme yapılmamıştır.

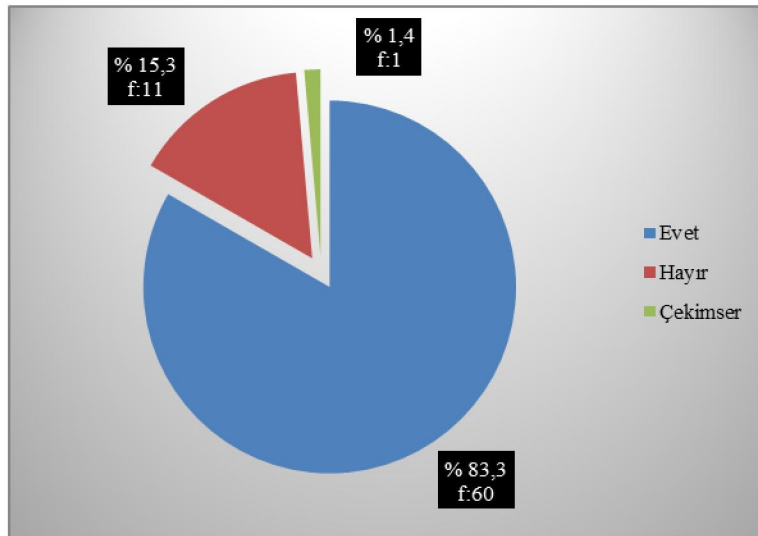
4.13. Melodika Öğretimi İle İlgili Yardımcı Kaynaklar ve Milli Eğitim Ders Kitapları

Şekil 27. Öğretmenlerin “Sizce melodika öğretiminde Milli Eğitim Bakanlığı’nın dağıttığı ders kitaplarından etkin olarak yararlanılabileceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

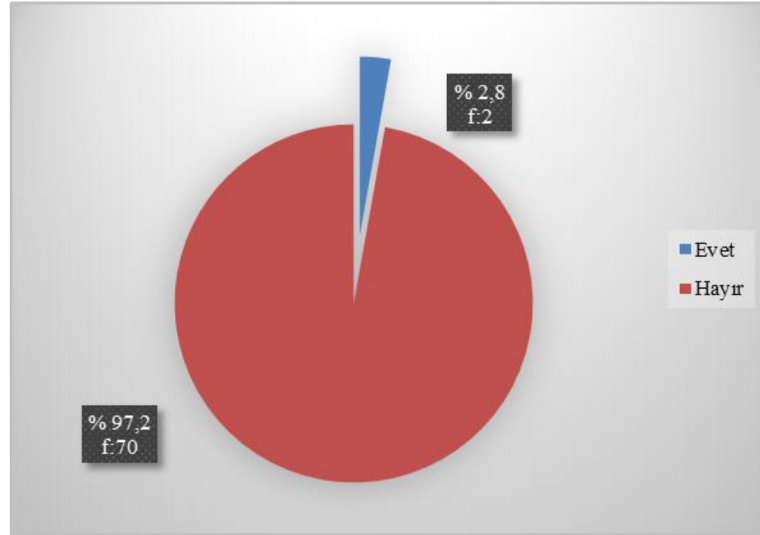
Araştırma kapsamında melodika öğretiminde Milli Eğitim Bakanlığı’nın dağıttığı ders kitaplarından etkin olarak yararlanılabilmeye durumlarını gösteren tablo 17 incelendiğinde, konu başlığına ilişkin olarak araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 53 ’ünün (% 73,6)’olumsuz, 16’sının (% 22,2) olumlu görüş bildirdiği, 3’ünün (% 4,2) ise bu konuda çekimser kaldığı görülmektedir.

4.14. Öğretmenlerin Melodika Öğretebilirliği

Şekil 28. Öğretmenlerin “Öğrencilerinize melodikayı öğretebilecek yeterli bilgi birikimine sahip misiniz” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

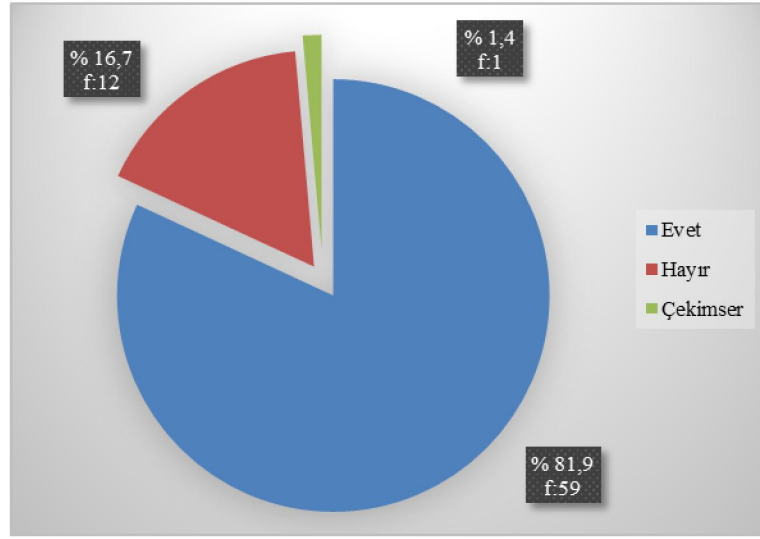
Araştırma kapsamında öğretmenlerin melodika çalgısını öğretebilme durumlarını gösteren tablo 18 incelendiğinde, konu başlığına ilişkin olarak araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 60'ının (%83,3) yeterli olduğu, 11'inin (%15,3) yeterli olmadığı, 1'inin (%1,4) ise bu konuda görüş bildirmediği görülmektedir.

Şekil 29. Öğretmenlerin “Lisans öğrenimi süresince melodika öğretimi ile ilgili bir ders aldınız mı “ sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

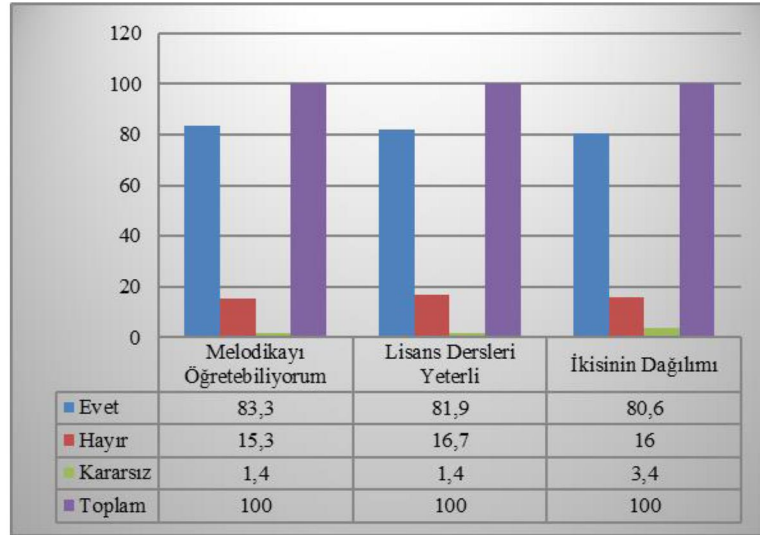
Araştırma kapsamında öğretmenlerin lisans öğrenimi süresince melodika öğretimi ile ilgili ders alma durumlarını gösteren şekil 19 incelendiğinde, konu başlığına ilişkin olarak araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 70'inin (%97,2) ders almadığı, 2'sinin (%2,8) ise ders aldığı görülmektedir.

Tablodaki bilgilere göre, üniversitelerin müzik ile ilgili bölümlerinde öğretmen adaylarına okul çalgıları kapsamında büyük oranda melodika eğitimi verilmediği görülmektedir.

Şekil 30. Öğretmenlerin “Lisans eğitimi süresince alınan branş derslerinin, öğrencilere melodika öğretebilmede yeterli olacağını düşünüyor musunuz” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

Araştırma kapsamında, lisans eğitimi süresince öğretmenlerin aldıkları branş derslerinin, öğrencilere melodika öğretebilmedeki yeterlilik durumlarını gösteren şekil 30 incelendiğinde, konu başlığına ilişkin olarak araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 59’unun (%81,9) olumlu, 12’sinin (%16,7) olumsuz görüş bildirdiği, 1’inin (%1,4) ise bu konuda çekimser kaldığı görülmektedir.

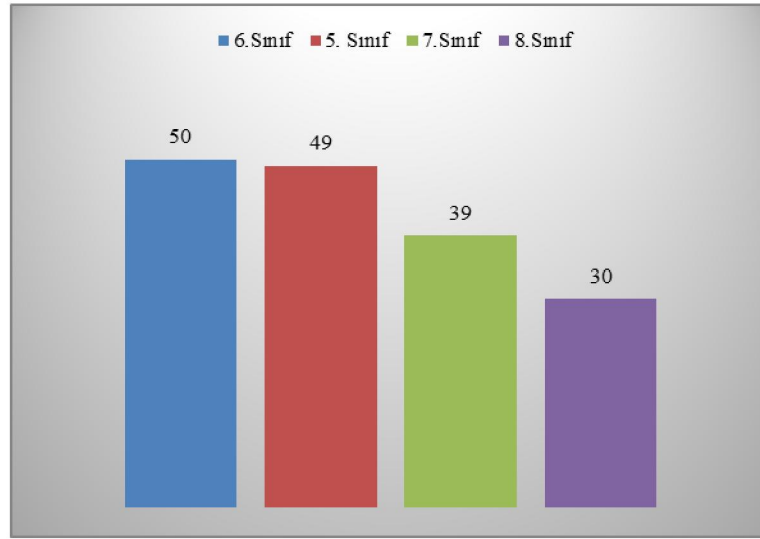
Şekil 31. Müzik öğretmenlerinin melodika öğretebilme yeterliliğinin dağılımı

Araştırma kapsamındaki öğretmenlerin melodika çalgısını öğretebilme ve lisans eğitimi süresince alınan branş derslerinin yeterlilik durumlarını gösteren şekil 31 incelendiğinde, iki konu başlığına ilişkin olarak araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin %80,6’sının

olumlu, %16'sının olumsuz görüş bildirdiği, %3,4'ünün ise bu konularda çekimser kaldığı görülmektedir.

Öğretmenlerin lisans öğrenimleri süresince okul çalgıları kapsamında melodika dersi almamış olmalarına karşın, ortaokullarda melodikayı öğretebilme konusundaki yeterliliklerini, lisans eğitimi süresince aldıkları bireysel piyano dersi ve okul çalgıları kapsamındaki blok flüt dersi kazanımlarıyla ilişkilendirerek uygulayabildikleri şeklinde yorumlanabilir.

4.15. Ortaokulda Melodikanın Kullanılabilirlik Durumu

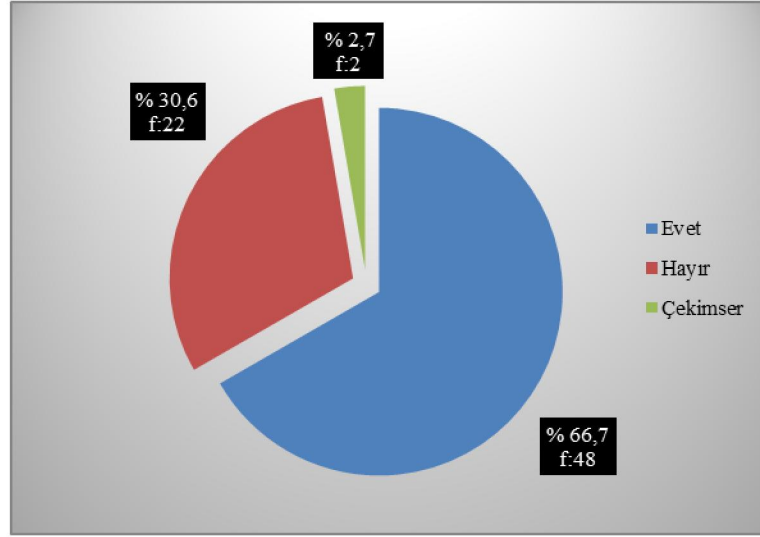

Şekil 32. Müzik öğretmenlerine göre, melodika çalmaya uygun olan seviyelerin dağılımı
Araştırma kapsamında melodika çalmaya uygun olan seviyeleri gösteren şekil 32 incelendiğinde, konu başlığına ilişkin olarak araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 50'si 6. sınıfı, 49'u 5. sınıfı, 39'u 7. sınıfı ve 30'u da 8. sınıfı uygun bulduklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin konuya ilişkin görüşlerini belirtirken birden fazla seçeneği işaretleyebileceklerine ilişkin bilgilendirmede bulunulmuştur.

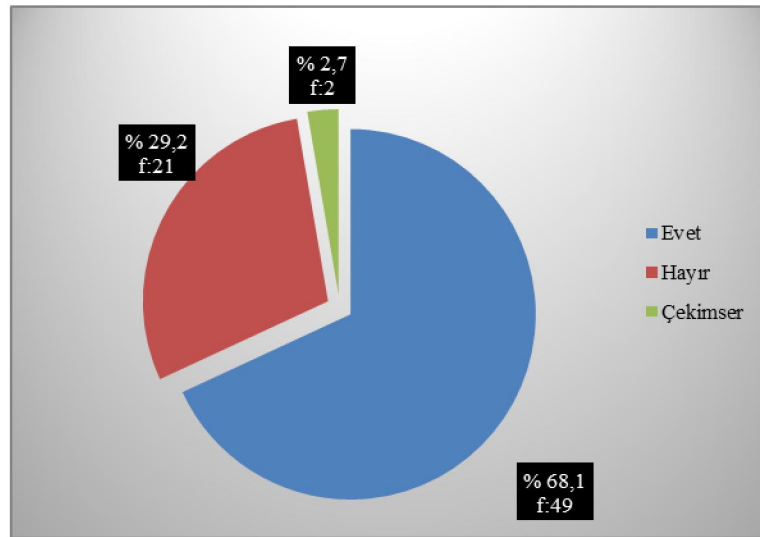
Araştırmaya katılan bazı müzik öğretmenleri 5. ve 6. sınıflarda melodika kullanımının daha uygun olduğunu ifade ederken, gerekçe olarak 7. ve 8. sınıflarda öğrencilerin dönemsel özellikleri (ergenlik) nedeniyle müzik aletlerine karşı adaptasyonlarının yetersiz kalacağı ve bilgi aktarımının zor olacağını belirtmişlerdir. 5 öğretmen daha önce melodika çaldırmadığı için bu soruya cevap verememiştir. 9 öğretmen ortaokulda hiçbir sınıfta öğrencilere melodika çaldırılmamalı şeklinde görüş bildirmiştir.

4.16. Öğrenciler Açısından Melodika

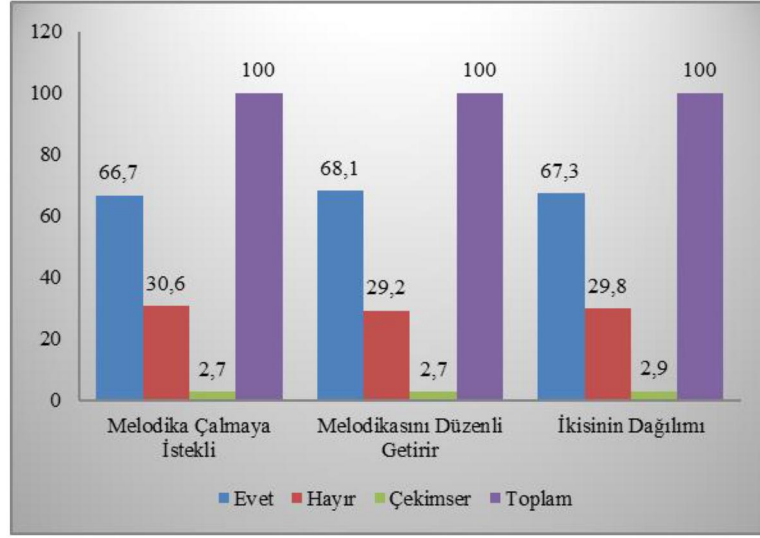
Şekil 33. Müzik öğretmenlerinin ‘‘Öğrenciler melodika çalmaya istekli midir?’’ sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

Araştırma kapsamında öğrencilerin melodika çalmaya istekli olma durumlarını gösteren Şekil 33 incelendiğinde, konu başlığına ilişkin olarak araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 48’inin (%66,7) olumlu, 22’sinin (%30,6) olumsuz görüş bildirdiği, 2’sinin (%2,7) ise bu konuda çekimser kaldığı görülmektedir.

Şekil 34. Müzik öğretmenlerinin ‘‘Öğrenciler melodikalarını düzenli getirirler mi?’’ sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

Araştırma kapsamında öğrencilerin melodikalarını düzenli getirme durumlarını gösteren şekil 34 incelendiğinde, konu başlığına ilişkin olarak araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 49’unun (%68,1) olumlu, 21’inin (%29,2) olumsuz görüş bildirdiği, 2’sinin (%2,7) ise bu konuda çekimser kaldığı görülmektedir.

Şekil 35. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşlerine göre, öğrencilerin melodika çalma konusundaki istek ve tutarlılığının dağılımı

Araştırma kapsamında öğrencilerin melodika çalmaya istekli olma ve melodikasını sınıfa düzenli getirme durumlarını gösteren şekil 35 incelendiğinde, iki konu başlığına ilişkin olarak öğretmenlerin %67,3'ünün olumlu, %29,8'inin olumsuz görüş bildirdiği, %2,9'unun ise bu konularda çekimser kaldığı görülmektedir.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, elde edilen bulgulara dayalı olarak ortaya çıkan sonuçlara ve bu sonuçlar üzerine geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

6.1 Sonuçlar

Araştırma sonuçlarından elde edilen bilgilere göre,

- Öğretmenlerin yoğun olarak mezun oldukları lisans programları, eğitim fakülteleridir. Az sayıda da olsa konservatuvar mezunlarının öğretmenlik yaptığı görülmüştür.
- Bazı okullarda müzik öğretmeni bulunmadığı veya müzik öğretmeni atanamayan okullarda farklı alan öğretmenlerinin müzik derslerini yürüttüğü görülmüştür. Böylesi durumların yaşandığı okullarda eğitim gören öğrencilerin müzik dersleri yoluyla edinecekleri kazanımlardan yoksun kaldıkları açıktır. Cesur (2012)'un, her okulda müzik öğretmenin olmaması, öğrencilerin çoğunun müzik dersleri ile ilgili olumsuz deneyimler edinmelerine yol açmaktadır ifadesi de yukarıdaki değerlendirmeyi destekler niteliktedir (s.95).
- Otacıoğlu (2008)'nin “Müzik Öğretmenlerinde Tükenmişlik Sendromu ve Etkileyen Faktörler” adlı çalışmasında, çalışma süresi 5 yıl ve daha az olan öğretmenlerin meslekteki tükenmişlik oranlarının, daha tecrübeli öğretmenlere göre daha yüksek seviyede görüldüğü ortaya konulmuştur (s.113). Bu araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun 15 yılın üzerinde mesleki tecrübeye sahip oldukları göz önünde bulundurulduğunda, öğretmenlerin derse ve mesleğe olan ilgilerinin yüksek olduğu değerlendirilebilir.

- Müzik öğretmenleri tarafından okul çalgısı olarak en fazla blok flütün kullanıldığı görülmektedir. Blok flütün ardından en fazla kullanılan ikinci okul çalgısı ise melodikadır. Karataş ve Kılıç (2017, s. 594)'ın çalışması da bu sonucu destekler niteliktedir. Demir (2014)'e göre, müzik dersinde blok flüt yerine tercih edilen çalgıların öğretilmesi, onların hem müziğe hem de müzik dersine karşı olan motivasyonlarının artmasını sağlayabilir (s.63). Çankaya ilçesindeki az sayıda okulda blok flüt ve melodikanın yanı sıra gitar, keman, piyano, bağlama, elektronik org, bateri, mandolin ve yan flüt gibi okul çalgıları da öğretilmektedir. Melodika ve blok flüt dışında çalgı öğreten öğretmenlerin, yalnızca müzik derslerinde değil, okul içindeki boş zamanlarda ve okul sonrası kurslarda da çalgı öğrettikleri tespit edilmiştir. Ayrıca fiziki koşulları daha iyi ve öğretmen sayısı daha fazla olan özel okullarda, aynı anda farklı gruplara farklı çalgılar öğretildiği sonucu da ortaya çıkmıştır. Müzik derslerinde ağırlıklı olarak blok flüt ve melodika kullanılmasının, diğer çalgılara yer verilememesinin bir nedeni olarak müzik ders saatlerinin ve sınıfların fiziki koşullarının yetersizliği söylenebilir. Tanyeli (2007, s. 103)'nin çalışması da bu görüşü destekler niteliktedir.
- Öğretmenlerin, melodikanın müzik derslerinde okul çalgısı olarak kullanılmasını uygun bulduğu ortaya çıkmıştır. Acar (2009), Bir Sınıf Çalgısı Olarak Blok Flütün Müzik Dersi Öğretim Programını Gerçekleştirebilmedeki Yeterliliği” adlı çalışmasında en uygun sınıf çalgısının melodika olduğu sonucu ortaya çıkmıştır (s. 37). Melodikanın müzik derslerinde okul çalgısı olarak kullanılmasını uygun bulmayan öğretmenler, olumsuz görüşlerinin gerekçesi olarak; melodikanın, sesini beğenmediklerini, kullanımı sırasında ağzı kapatması sebebiyle şarkı söylemeyi engellediğini ayrıca melodikadan çıkan yüksek sesin sınıflarda gürültüye yol açtığını ve bu durumun sınıflardaki hâkimiyeti zorlaştırdığını ifade etmiştir.
- Üflemeli ve tuşlu bir çalgı olması nedeniyle, melodikanın müzik derslerinde etkin olarak kullanılabileceği sonucu ortaya çıkmıştır. Melodika tuşlu bir enstrüman olması sebebiyle piyano ile benzerlik göstermektedir. Onuray (2003) “Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Piyano Öğretiminin Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Piyano/Elektronik Orgu Kullanabilme Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında, müzik eğitiminde oldukça etkili araçlardan biri olan piyanonun geniş bir dağar ve genelde çoksesli yorum ortamı içinde müziğin yaratıcı, yüceltici, dinlendirici ve bilinçlendirici öğelerini de kişiye aktardığını belirtmiştir (s.18). Ayrıca Tufan (1987)'a göre piyano, çoksesliliği duyurabilme ve doğru sesler verebilme açısından müzik öğretmenin müzik eğitiminde en çok

yararlanabileceği çalgıdır (s. 7). Bu kapsamda tuşlu bir çalgı olması yönüyle piyanoya benzerlik gösteren melodikanın, müzik eğitiminde etkili bir biçimde kullanılabileceği açıktır.

- Melodikanın akort ve entonasyon konusunda sıkıntı yaratmaması sebebiyle okul çalgısı olarak kullanılmasının avantaj olduğu ortaya çıkmıştır. Acar (2009)’a göre melodika tuşeli olduğu için entonasyon probleminin büyük bir kısmı çözülebilmektedir (s. 37). Konu ile ilgili olumsuz görüş bildiren bazı müzik öğretmenleri, piyasada bulunan melodika markaları arasındaki ses ve tını farkının yarattığı sorunlara dikkat çekmiştir.
- Müzik öğretmenlerinin lisans eğitiminde melodika ile ilgili bir ders almadıkları ortaya çıkmıştır. Şahin (2013)’in “Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretim Elemanları ve Öğrencilerinin Okul Çalgıları Dersinin İçeriğine Yönelik Görüşleri” adlı çalışmasında da bu duruma vurgu yapıldığı ve müzik öğretmeni adaylarının çoğunluğunun, melodikanın okul çalgıları dersine dâhil edilmesi konusunda görüş bildirdiği sonucu elde edilmiştir (s.102).
- Müzik öğretmenlerinin lisans eğitiminde aldıkları branş derslerinin, öğrencilere melodika öğretme konusunda yeterli olduğu görülmüştür. Buradan, müzik öğretmenlerinin lisans eğitimleri süresince aldıkları başta piyano olmak üzere tüm branş derslerinin, melodikanın okullarda öğretilmesi bakımından kolaylık sağladığı şeklinde değerlendirilebilir.
- Ortaokul öğretim programında yer alan konulardan çokseslilik, nüans ve gürlük terimleri ile basit ve bileşik ölçülü eserlerin melodika ile çaldırılabilir olduğu ortaya çıkmıştır. Bazı müzik öğretmenleri, melodikanın üflemeli bir çalgı olması sebebiyle öğrencilerin nefeslerini ayarlamaları konusunda zorluklar oluşturabileceğini belirterek, gürlük basamakları ve nüans terimleri konusunun öğretilmesinde melodikayı tercih etmediklerini ifade etmişlerdir.
- Ortaokullardaki sınıfların fiziki koşullarının, melodika çalgısını kullanmaya elverişli olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Ancak bazı öğretmenler, okullarında müzik odası olmadığı için müzik derslerini mevcut dersliklerde yapmak durumunda kaldıklarını ve ses yalıtımı olmayan sınıflarda melodika çaldırmanın sağlıklı olmadığını ifade etmişlerdir. Sarı (2014)’nın çalışması da bu durumu destekler niteliktedir (s.74)
- Melodikanın maliyet bakımından edinilebilir bir çalgı olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Karataş ve Kılıç (2017) “Ortaöğretim Düzeyi Müzik Derslerinde Kullanılan Okul Çalgıları ve Bu Çalgıların Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi” adlı

çalışmasında, öğrencilerin blok flüt ve melodika dışındaki okul çalgılarını edinemediklerini ifade etmiştir (s. 579). Bazı öğretmenler okul çalgıları arasında maliyet karşılaştırması yapmış ve blok flütü daha ucuz bulmuştur. Bir müzik öğretmeni ise, piyasadaki ucuz melodikaların kalitesizliğine vurgu yaparak, kaliteli olanların maliyet bakımından pahalı olduğuna dikkat çekmiştir.

- Melodika öğretimi ile ilgili ülkemizde yeterli yardımcı kaynak bulunmadığı tespit edilmiştir.
- Ortaokulda öğrencilerin çalmaya en istekli olduğu türler, sırasıyla okul şarkıları, güncel şarkılar, türküler, marşlar ve çok sesli kanon şarkılar olarak tespit edilmiştir. Köroğlu (2017) “İlköğretim İkinci Kademe Müzik Öğretmenlerinin 2006 Müzik Dersi Öğretim Programına Yönelik Görüşleri” adlı çalışmasında, çocukların ilgisini çekecek gelişen ve değişen toplumun şartlarına uygun güncel şarkıların ve öğrencilerin söylemekten zevk alacağı parçaların programa eklenmesi gerektiğini ifade etmiştir (s. 139). Bu durum, programların sürekli güncellenmesi gerektiğini ve bu yolla çocukların ilgi düzeylerinin gözetilerek uygun şarkıların üretilmesi zorunluluğunu ortaya koymaktadır.
- Milli Eğitim Bakanlığı’nın dağıttığı ders kitaplarının, melodika kullanımı açısından elverişli olmadığı tespit edilmiştir.
- Ortaokulda bütün seviyelere melodika öğretilebileceği tespit edilmiştir. Ancak uygunluk durumu daha yüksek olan seviyeler 6. , 5. , 7. ve 8. sınıf olarak sıralanmıştır. Öğretmenler özellikle 7. ve 8. sınıflardaki öğrencilerin ergenlik dönemlerinde olmaları nedeniyle melodika çalmaya karşı bir uyum sorunu yaşayabileceklerine vurgu yaparak, bilgi aktarımının zor olacağını ifade etmişlerdir. Ayrıca Otacıoğlu (2007) “İlköğretim 5. 6. 7. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi” adlı çalışmasında, sınıf ve yaş büyüdükçe müzik ve resim gibi sanat derslerinin öğrencilerin gözünde ciddiyetini kaybettiğini ve diğer derslere göre daha az önem verildiğini ifade etmiştir (s.138). Sınıflar arttıkça, öğrencilerde melodika çalmaya karşı olan ilgi azlığının sebebinin; Otacıoğlu’nun da vurguladığı gibi dersin öğrencilerin gözünde ciddiyetini kaybettiğinden mi, yoksa ergenlik dönemi özelliklerinden mi kaynaklandığının ortaya konulması ayrı bir çalışma konusu olarak karşımıza çıkmaktadır.
- Öğrencilerin melodika çalma konusunda ilgili oldukları ve melodikalarını düzenli olarak sınıfa getirdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca Sarı (2014, s.55)’nin çalışması da bu sonucu destekler niteliktedir.

6.2. Öneriler

Yapılan araştırma sonuçlarına göre;

- Bazı okullarda müzik öğretmenliği mezunu olmayan öğretmenlerin, müzik öğretmeni eksikliğinden dolayı müzik derslerine girdikleri gözlemlenmektedir. Bu durum müzik dersi hedeflerinin gerçekleşmesi açısından sağlıksız bir durumdur. Bu nedenle müzik dersine kesinlikle alan uzmanı olan pedagojik formasyon almış müzik öğretmenleri girmelidir.
- Melodika kullanımına ilişkin yardımcı kaynakların yetersiz olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuca bağlı olarak melodika ile ilgili yardımcı kaynakların sayısı artırılmalı, artırılan kaynakların tanıtımı yapılmalıdır. Aynı zamanda yardımcı kaynak paylaşımı için sosyal medya üzerinden oluşturulacak gruplardan da yararlanılmalıdır.
- Öğrencilerin çok sesli kanon ve şarkıları seslendirmeye yeterince ilgi duymadığı gözlemlenmektedir. Bu bakımdan öğrencinin bu türe olan ilgi ve motivasyonunu artırıcı çalışmalar yapılmalıdır. Öğrencilerin müzik kültürlerini geliştirici organizasyonlara katılmaları (Türkiye Korolar Şenliği, Sansev Korolar Festivali gibi) sağlanmalıdır. Öğrenciler çok sesliliği canlı olarak duyup yaşayabilecekleri çeşitli konserlere yönlendirilmelidir. Çocukların bu konudaki müzik kültürü geliştirilmelidir. Çoksesliliğin altında yatan matematiksel örgü ve sistemsellik çocuklara sıkılmadan anlatılmalı ve çokseslilik ilgi çekici hale getirilmelidir. Ayrıca melodika ile güncel şarkı ve türküler uygun bir şekilde çok seslendirilmeli ve bunlar öğrencilere çaldırılmalıdır.
- Öğrencilerin ilgi düzeylerinin geliştirilmesi için bilgi düzeylerinin artırılması gerekmektedir. Bunun için haftalık 1 saat olan müzik dersleri iki saate çıkarılmalıdır.
- Milli Eğitim Bakanlığı'nın dağıttığı ders kitaplarının içerisinde çalgı eğitimine yer verilmelidir. Blok flütün yanında yaygın olarak kullanılan melodikanın öğretime yönelik bilgilerin de bu kitaplarda yer alması sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin müzik dersini sevmesi ve benimsemesi için öğrencinin ders içerisinde aktif katılım sağlaması gerekmektedir. Müzik dersinde şarkı söyleterek, çeşitli çalgılar çaldırarak ve ritimsel etkinlikler yaptırılarak öğrencilerin aktif katılımı sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin bireysel farklılıkları göz ardı edilmemelidir. Bazı öğrenciler tuşlu çalgılara, bazıları da üflemeli çalgılara yatkınlık gösterebilir. Bu noktada öğrenciye okul çalgısı seçme konusunda esneklik sağlanmalıdır.

- Okulun fiziki imkânları ve öğretmen sayısı yeterliyse ortaokullarda müzik dersleri dışında seçmeli çalgı dersi konulmalıdır.
- Müziksel yapabilirlikleri yaşlarına göre ileri düzeyde olan öğrenciler, öğretmenlerinin rehberliğinde çeşitli müzik okullarına ve topluluklarına yönlendirilmelidir.
- Entonasyon problemi yaratmamaları için öğrencilerin kullandığı melodikaların seçimine dikkat edilmelidir.
- Tüm üflemeli çalgılar gibi melodikanın da boğaz enfeksiyonuna yol açabileceği düşüncesiyle, çalgının kullanımı konusunda öğrenciler uyarılmalı ve bakımını yapmaları sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin melodikalarını dizlerinin üzerinde çalmaları sonucunda oluşabilecek postür sorunlarına karşı, enstrümanlarını sıranın üzerine koyarak çalmaları sağlanmalıdır.
- Melodika teknik olarak herhangi bir sınıf ortamında kullanılabilir. Fakat etkili bir müzik dersi yapılabilmesi için okullarda müzik odasına ihtiyaç olduğu açıktır. Melodikanın çıkarttığı yankıdan rahatsız olmamak için, müzik odalarının duvarları uygun yalıtım malzemeleri ile kaplanmalıdır.
- Melodikanın maliyeti açısından okul çalgısı olarak kullanılmaya uygundur. Bu kapsamda öğrencilerin ilgi ve istekleri de göz önüne alınarak melodika edinebilecek yeterliliği olan sınıflarda melodika çaldırılmalıdır.
- Melodika eğitimi tuşlu bir çalgı olduğu için lisans eğitiminde alınan piyano eğitimi bu çalgıyı çalabilme ve öğretebilme açısından yeterli gelmektedir. Müzik öğretmeni adaylarına piyano dersleri sırasında melodika ve uygulamaları hakkında bilgi verilmesi bu çalgının öğretime katkı sağlayacaktır.
- Öğrencilerin melodikalarını düzenli olarak derse getirmelerini ve onların melodika çalmaya olan ilgilerini güçlendirici çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Acar, M. A. (2009). *Bir sınıf çalgısı olarak blok flütün ilköğretim müzik dersi öğretim programını gerçekleştirebilmedeki yeterliliği*. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Akpınar, G. (2010). *Başlangıç keman eğitiminde kullanılabilir okul şarkıları, türküler ve tekerlemeler*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- Atalan, A. (1998). *Anadolu güzel sanatlar liseler müzik bölümü hazırlık sınıfı flüt eğitiminin hedefler, hedef davranışlar içerik yönünden incelenmesi hazırlık sınıfı flüt dersi için bir öğretim programı taslağının hazırlanması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Atılğan, S. & Özel, M & Tezcan, T. T. (2014). *Batı müziği tarihi*. Ankara: M.E.B.
- Barış, Akgül, D. (1997). *Anadolu güzel sanatlar liseleri keman eğitimi sürecinin değişkenlerinin analizi, yorumlanması ve öneriler*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Başer, F. (2014). Müziğin okul öncesi dönemde çocuk gelişimine katkısı. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(9), 1-10. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/115743> sayfasından erişilmiştir.
- Cesur, D. (2012). *Ortaöğretim müzik dersinin işlevselliği*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Clifford, T. M. (2009). *Pikoloji 'ye giriş*. (Editör: S. Karakaş ve R. Eski), Konya: Eğitim.
- Çevik, D. B. (2007). Müzik öğretim yöntemlerinden, orff müzik öğretisine genel bir bakış. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 9(1), 95-100. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/223791> sayfasından erişilmiştir.

- Çilden, Ş. (2001). Müzik, çocuk gelişimi ve öğrenme. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1),1-8, <http://www.gefad.gazi.edu.tr/download/article-file/77491> sayfasından erişilmiştir.
- Demir, M. (2014). *Ortaokul 6.7.ve 8. sınıf öğrencilerinin müzik derslerinde bağlama çalgısının kullanımına ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Demirel, Ö. ve Kaya, Z. (2002). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara: Pegem.
- Demirova, G. (2008). Piyano eğitiminin ilköğretim öğrencilerinin dikkat toplama yetisine etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(8), 58-69.
- Duru, E.D. ve Gün, E. (2012). Müzikal yeteneğin oluşumunda etkili olan faktörler: katılım ve çevre. *İdil Dergisi*, 1-5, 339-349.
- Ergün, M. (2010). *Estetik (sanat felsefesi), felsefeye giriş*. [http:// www.egitim.aku.edu.tr/sanاتفelsefesi.pdf](http://www.egitim.aku.edu.tr/sanاتفelsefesi.pdf) sayfasından erişilmiştir.
- Fenmen, M. (1991). *Müzikçinin el kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Fidan, N. (1985). *Eğitim Psikolojisi okulda öğrenme ve öğretme*. Ankara: Alkım.
- İrfan, E. ve diğerleri. (2006). *İlköğretim 1-8 Ders Programları*. Ankara: MEB Yayınları.
- Güdek, B. ve Şahin, E. (2013) Müzik eğitimi anabilim dalı öğretim elemanlarının okul çalgıları dersinin içeriğine ilişkin görüşleri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(2): 175-188.
- İpşiroğlu, N. (1998). *Sanattan güncel yaşama*. İstanbul: Pan.
- Karaaslan, V. (2016, Ocak 24). Arkeolojik olarak flüt (aulos) ve lir, gitar akıbeti. *Arkeotekno*. http://www.arkeotekno.com/pg_179_arkeolojik-olarak-flut-aulos-ve-lir-gitar-rekabeti%20eri%C5%9Fim%20tarihi sayfasından erişilmiştir.
- Karataş, Y. & Kılıç, I. (2017). *Ortaöğretim düzeyi müzik derslerinde kullanılan okul çalgıları ve bu çalgıların öğretiminde karşılaşılan sorunların incelenmesi*. 26, 565–601. <http://dx.doi.org/10.14520/adyusbd.336493> sayfasından erişilmiştir.
- Kıvrak, Y. (2003, Ekim). *Müzik eğitimi çalgılarımız “ilk 40 yıla damgasını vuran mandolin, son 30 yıla damgasını vuran blokflüt ve son yıllarda müzik eğitimimizde zorlamasız olarak kendiliğinden bir yer bulan klasik gitar*.

Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, İnönü Üniversitesi

Koç, A. (2011). *Eğitim fakülteleri müzik eğitimi A.B.D. ders programlarında yer alan okul çalgıları dersinin müzik öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Köknel, Ö. (1993). *Eğitim terimleri sözlüğü*. Ankara: Usem.

Koroğlu G. N. (2007). İlköğretim ikinci kademe müzik öğretmenlerinin 2006 müzik dersi öğretim programına yönelik görüşleri. *Sanal Eğitim Dergisi*, 2(1), 127-141. <http://dergi.park.ulakbilim.gov.tr/sed/article/view/50000105026> adresinden erişilmiştir.

Modiri, I. G. (2010). Okul öncesinde müzik aracılığı ile yabancı dil eğitimi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 505-516. <file:///C:/Users/Hp/5000152468-5000251741-1-PB.pdf> adresinden alınmıştır.

Onuray, E. (2003). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano öğretiminin müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde piyano/elektronik orgu kullanabilme yeterliliklerine ilişkin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Okumuş, M. (2008). *Okul öncesi dönem 4-6 yaş grubu çocukların müziksel yaşantılarına popüler müziklerin etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.

Otacıoğlu, S. G. (2007). İlköğretim 5.6.7. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 134-139. www.befjournal.com/index.php/dergi/article/view/Article/294 adresinden erişilmiştir.

Otacıoğlu, S. G. (2008). *Müzik öğretmenlerinde tükenmişlik sendromu ve etkileyen faktörler*. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 9 (15,) 103-106 <http://efdergi.inonu.edu.tr/article/view/5000004233> adresinden erişilmiştir.

Öcal, A. O. (2006). *İlköğretim ikinci kademe müzik dersi öğretim programında uygulanan blok flüt eğitimine ilişkin öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Ömeroğlu, E., Ersoy, Ö., Şahin, F. & Kandır, A., Turla, A. (2006). *Müziğin okul öncesi eğitimde kullanılması*. Ankara: Kök.
- Özdemir, G., & Yıldız, G. (2010). Genel gelişim sürecinde müziksel gelişim. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 0(2) 77-90 <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/181732> adresinden erişilmiştir.
- Özen, N. (2004). Çalgı eğitiminde yararlanılan müzik eğitim yöntemleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 57–63.
- Özgüney, T. (t.y). *Phyhagoras'ın müzik felsefesi*. http://www.anadoluydinlanma.org/Yazilar/pythagoras_muzik_felsefesi.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Öztürk, S. (2011). *Müzik öğretmenliği programında alınan piyano eğitiminin müzik öğretmenin mesleki yaşamına katkısı*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Sağır, A. & Öztürk, B. (2015). Sosyolojik bağlamda müzik ve kimlik. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 121–154.
- Sarı, A. (2014). *Ortaokul müzik öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Say, A. (2005). *Müzik ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2001). *Müziğin kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (1997). *Müzik tarihi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2002). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Selçuk, Z. (2000). *Gelişim ve öğrenme*. Ankara: Nobel.
- Serap, B. ve Ufuk, B. (2012). *Sanat eğitimi ve öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Sezer, F. (2009). *Müzikle terapinin sınav kaygısı, öfke ve psikolojik belirtiler üzerindeki etkisi*. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Sığırtmaç, A. (2002). Okul öncesi dönemde müzik eğitimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 9 (9) 30-39, <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/cusosbil/article/viewFile/5000000950/5000001641> sayfasından erişilmiştir.
- Sun, M. (1998). *Şarkılarla türkülerle temel müzik eğitimi*. Ankara: Yurt Renkleri.
- Sun, M. (1969). *Türkiye'nin kültür-müzik- tiyatro sorunları*. Ankara: Ajans Türk.

- Şahin, E. (2013). *Müzik öğretmenliği anabilim dalı öğretim elemanları ve öğrencilerinin okul çalgıları dersinin içeriğine yönelik görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun
- Şen, Y. (2006). Okul öncesi dönemde, çocuğun gelişiminde müziğin önemi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 337-343.
- Şendurur, Y., & Barış, D. A. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 165-174.
- Tanyeli, D. (2007). *İlköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde karşılaştıkları sorunlar ve nedenlerine ilişkin görüşler*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Tecimer, Ö. (2016). *İlkokullarda video destekli blok flüt eğitimi*. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Timuçin, A. (2008). *Estetik felsefe dizisi*. İstanbul: Bulut.
- Tufan, E. (1987). *Müzik Öğretmeni Yetiştiren Yükseköğretim Kurumları'nda anaçalgı piyano eğitiminin programlar yönünden incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tufan, S.& Tufan, E. (2014). *Piyano Metodu I*. Ankara: Evrensel Müzik ve Yayınevi.
- Türkmen, S. (2009). *Antik Yunanda müzik*, <http://www.mavi-nota.com/index.php?link=yazi&no=1757> sayfasından erişilmiştir.
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar ilke ve yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uluorta, N., & Atabek, E. (2003). Beyin eğitimi ve fen bilgisi laboratuvar öğretimindeki yeri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(10), 295-304.
- Uslu, M. (2013). Müzik eğitimi aracılığıyla aynı yaş gruplarının sosyokültürel değişimlerinin ve gelişimlerinin sağlanması. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 3(8). 197-202 <http://193.140.142.206:8080/xmlui/bitstream/handle/11616/4920/Makale.pdf?sequence=1&isAllowed=y> sayfasından erişilmiştir.

- Yağcı, Ç. (1995). *Müzik eğitimi ve bir yöntem olarak yaratıcı drama*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yaşar, S. (2012). Temel bağlama öğretimi başlangıç düzeyine yönelik olarak önerilen tezene tekniğinin- ezgi- eser çözümlemede öğrencilerin bağlama çalma becerilerine etkisinin incelenmesi. *Akademik Bakış Dergisi*, 28, 1-20.
- Yavaş, A. (2011). *Melodika öğreniyorum I*. Eskişehir: Bemol Müzik.
- Yılmaz E. (2017). *Dna'da saklı müzikalite*. <http://www.andante.com.tr/tr/7211/Dna-da-Sakli-Muzikalite> safasından erişilmiştir.
- Yöndem, S. (2016). Müzik eğitimindeki çalgıların önemi ve işleyişi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 2568-2579.

EKLER

Ek 1. Araştırma İzni (Dağıtım Yerlerine)

T.C.
ÇANKAYA KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 78520003-605.99-E.22486927

27.12.2017

Konu : Araştırma İzni
Orkun KARAKUŞ

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 2012/13 nolu Genelgesi
b) İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 26.12.2017 tarihli ve 14588481-605.99-E.22383319 sayılı yazısı.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Orkun KARAKUŞ'un "Ortaokullarda Müzik Derslerinde Melodika Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamında uygulama talebi İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma Komisyonunca incelenmiş olup, uygulamanın ekte belirtilen ilçemiz okullarında yapılması İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün ilgi (b) yazısı ile uygun görülmüştür.

Uygulama formunun (2 sayfa) uygulama yapılacak sayıda araştırmacı tarafından çoğaltılarak, araştırmanın ilgi (a) Genelge çerçevesinde, okul müdürlerinin sorumluluğunda okul ve kurum yöneticilerinin de uygun gördüğü takdirde gönüllülük esasına göre yazımız ekinde gönderilen mühürlü uygulama araçlarının uygulanmasına izin verilmesini rica ederim.

Yaşar GEZGİN
Müdür a.
Şube Müdürü

EK:

1-Uygulama formu (2 sayfa)

2-Okul Listesi(3 sayfa)

Adres: Namık Kemal Mah. Kumrular Cad. No 7/C Kızılay
/ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: cankaya06_strateji@meb.gov.tr

Bilgi için: Gökben KIZILGÜL

Tel: 0 (312) 418 68 75
Faks: 0 (312) 419 27 84

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden a199-0d88-31f8-ac21-6df1 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 2. Araştırma İzni (Çankaya Kaymakamlığı)

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 14588481-605.99-E.22383319
Konu : Araştırma İzni

26.12.2017

ÇANKAYA KAYMAKAMLIĞINA
(İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü)

İlgi: a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2012/13 nolu Genelgesi.
b) Gazi Üniversitesi'nin 12/12/2017 tarihli ve 2674 sayılı yazısı.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Orkun KARAKUŞ'un "**Ortaokullarda Müzik Derslerinde Melodika Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri**" konulu tez çalışması kapsamında uygulama talebi Araştırma Komisyonumuzca incelenmiş olup ilçenize bağlı ekli listede adı geçen okullarda uygulamanın yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Uygulama formunun (2 sayfa) uygulama yapılacak sayıda araştırmacı tarafından çoğaltılarak, araştırmanın ilgi (a) genelge çerçevesinde, ilçe milli eğitim müdürlüklerinin sorumluluğunda okul ve kurum yöneticileri de uygun gördüğü takdirde gönüllülük esasına göre yazımız ekinde gönderilen mühürlü uygulama araçlarının uygulanmasına izin verilmesini rica ederim.

Vefa BARDAKCI
Vali a.
Milli Eğitim Müdürü

EKLER:

- 1-Uygulama formu (2 sayfa)
- 2-Okul Listesi(3 sayfa)

Anket Formu

Değerli müzik öğretmenleri;

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Programında yüksek lisans yapmaktayım. Yürütmekte olduğum tez çalışması "Ortaöğretim Kurumlarında Melodikanın Kullanılabilirliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri" başlığını taşımaktadır. Bu kapsamda hazırlanan anket sorularının, mesleki deneyim ve görüşleriniz doğrultusunda değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

Elde edilen bilgiler tamamıyla bu araştırma için kullanılacak olup, eğitimciler ile ilgili bütün bilgi ve görüşler tarafımda gizli tutulacaktır. Değerli zamanınızı ayırdığınız için teşekkür ederim.

Araştırmacı
Orkun KARAKUŞ

Anketi cevaplayanın

Varsa, tamamladığı lisansüstü eğitim programı:

Meslek yılı:

Ana Çalgısı:

Görev yaptığı okul:

Sorular

1. Hangi lisans programından mezun oldunuz?
 - a) Eğitim fakültesi müzik öğretmenliği
 - b) Güzel sanatlar fakültesi
 - c) Konservatuar
 - d) Başka,
2. Okul çalgısı olarak derslerinizde öğrencilerinize hangi müzik aletlerini öğretiyorsunuz?
.....
.....
3. Melodikanın müzik derslerinde okul çalgısı olarak kullanılmasını uygun buluyor musunuz?
 - a) Evet
 - b) Hayır
4. Üflemeli ve tuşlu bir çalgı olması nedeniyle, melodikanın müzik derslerinde etkin olarak kullanılabileceğini düşünüyor musunuz?
 - a) Evet
 - b) Hayır
5. Melodikanın akort ve entonasyon gibi konularda sorun yaratmamasını, derslerde kullanımı açısından bir avantaj olarak görüyor musunuz?
 - a) Evet
 - b) Hayır

6. Derslerde algı olarak melodika kullanımıyla çok seslilik konusu anlatılabilir mi?
a) Evet b) Hayır
7. Derslerde algı olarak melodika kullanımıyla gürlük basamakları ve nüans terimleri konusu öğretilir mi?
a) Evet b) Hayır
8. Melodika kullanılarak öğrencilere, bileşik ve basit ölçülerde yazılmış ezgiler çaldırılabilir mi?
a) Evet b) Hayır
9. Sınıfların fiziki şartları derslerde melodika kullanımı açısından uygun mudur?
a) Evet b) Hayır
Cevabınız "Hayır" ise, nedenini lütfen kısaca açıklayınız.
.....
10. Melodika algısı, maliyet bakımından okul çalgısı olmaya uygun mudur?
a) Evet b) Hayır
11. Sizce melodika ğretimi ile ilgili ülkemizde yeterli sayıda yardımcı kaynak bulunmakta mıdır?
a) Evet b) Hayır
12. Sizce ortaokulda melodika ile en çok çalınan veya ilgi duyulan ezgiler nelerdir?
a) Okul şarkıları b) Türküler c) Marşlar
d) ok sesli ve kanon şarkılar e) Güncel şarkılar
13. Melodika ğretiminde Milli Eğitim Bakanlığının dağıttığı ders kitaplarından etkin olarak yararlanılabileceğini düşünüyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
14. Öğrencilerinize melodikayı öğretebilecek yeterli bilgi birikimine sahip misiniz?
a) Evet b) Hayır
15. Lisans ğrenimi süresince melodika ğretimi ile ilgili bir ders aldınız mı?
a) Evet b) Hayır
16. Lisans ğrenimi süresince alınan branş derslerinin, öğrencilere melodika öğretebilmede yeterli olacağını düşünüyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
17. Sizce, melodika ortaokulda hangi sınıflarda okul çalgısı olarak kullanılmalıdır?
.....
18. Öğrenciler melodika öğrenmeye karşı istekli midir?
a) Evet b) Hayır
19. Öğrenciler melodikalarını düzenli olarak derse getirirler mi?
a) Evet b) Hayır

Çankaya İlçesinde Bulunan Araştırma Kapsamındaki Ortaokullar

		CANKAYA - II Genel Meclisi Ortaokulu
26	http://imkbalpaslanortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - IMKB Alpaslan Ortaokulu
27	http://ahmetbarindirirortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Ahmet Barındırır Ortaokulu
28	http://27araliklionsortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - 27 Aralık Lions Ortaokulu
29	http://gokayiho.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Gokay İmam Hatip Ortaokulu
30	http://gmpo.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Gulen Muharrem Pakoğlu Ortaokulu
31	http://fevziobeyortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - FEVZİ OZBEY ORTAOKULU
32	http://anittepeortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Anittepe Ortaokulu
33	http://aytensabandirioo.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Ayten-Saban Dirio Ortaokulu
34	http://oranperihaninanortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Or-An Perihan İnan Ortaokulu
35	http://beytepeortaokuluankara.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Beytepe Ortaokulu
36	http://maltepeoo.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Maltepe Ortaokulu
37	http://ahmetvefikpasao0.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Ahmet Vefik Paşa Ortaokulu
38	http://tevfikilerortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Teyfik İleri Ortaokulu
39	http://ziraat.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Ziraat Mühendisleri Ortaokulu
40	http://rauforbayortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Rauf Orbay Ortaokulu
41	http://neclakizilbagoo.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Dikmen Öğretmen Necla Kizilbağ Ortaokulu
42	http://metinoktayortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Metin Oktay Ortaokulu
43	http://aksemsettinoo.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Akşemsettin Ortaokulu
44	http://aytentekk.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Ayten Tekisik Ortaokulu
45	http://erdogansahinogluortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Erdoğan Şahinoğlu Ortaokulu
46	http://mimarkemaloo.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Mimar Kemal Ortaokulu
47	http://azizaltinpinarortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Aziz Altınpınar Ortaokulu
48	http://mehmetickale.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Mehmet İckale Ortaokulu
49	http://yaseminkarakayaortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Yasemin Karakaya Ortaokulu
50	http://kavaklidereortaokulu06.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Kavaklıdere Ortaokulu

Çankaya İlçesinde Bulunan Araştırma Kapsamındaki Ortaokullar

Sayı	İnternet Sitesi	Okul İsmi
1	http://ahmetyeseviortao.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Ahmet Yesevi Ortaokulu
2	http://mazharustaortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Mazhar Usta Ortaokulu
3	http://ertugrulgaziankara.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Ertuğrulgazi Ortaokulu
4	http://esrefbitlis.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Esref Bitlis Ortaokulu
5	http://hasanozbay.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Hasan Ozbay İmam Hatip Ortaokulu
6	http://izcilerortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - İzçiler Ortaokulu
7	http://izzetlatifaras.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - İzzet Latif Aras Ortaokulu
8	http://msinanio.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Mimar Sinan Ortaokulu
9	http://salihalptekinortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Salih Alptekin Ortaokulu
10	http://cankayakaratas.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Karataş Ortaokulu
11	http://hilmihaticeaksoyortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Hilmi - Hatice Aksoy Ortaokulu
12	http://talatpasaortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Talatpaşa Ortaokulu
13	http://hedipadivar.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Halide Edip Adıvar Ortaokulu
14	http://tnoterlerbirliigiortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Türkiye Noterler Birliği Ortaokulu
15	http://mbkutluozen.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - MUZAFFER BAHRI KUTLUÖZEN ORTAOKULU
16	http://pakizeerdoguortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Pakize Erdoğan Ortaokulu
17	http://emlakbank.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - T Emlak Bankası Ortaokulu
18	http://ahmetbahadirilhan.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Ahmet Bahadır İlhan Ortaokulu
19	http://kutukcualibeyoo.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Kutükcü Alibey Ortaokulu
20	http://namikkemalankara.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Namık Kemal Ortaokulu
21	http://bhko.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Büyükhanlı Kardeşler Ortaokulu
22	http://neclailhanipekci.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Gaziosmanpaşa Necla-İlhan İpekci Ortaokulu
23	http://ulkuakinortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Ülkü Akın Ortaokulu
24	http://torunoglu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Mehmet Özcan Torunoğlu Ortaokulu
25	http://cankayailgenelmeclisi.meb.k12.tr/	ANKARA -

Çankaya İlçesinde Bulunan Araştırma Kapsamındaki Ortaokullar

51	http://haciibrahimaydiniho.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Hacı İbrahim Aydın İmam Hatip Ortaokulu
52	http://abdurrahmansengel.meb.k12.tr/	KARA - ÇANKAYA - Abdurrahman Şengel Ortaokulu
53	http://timurortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Timur Ortaokulu
54	http://iffetgunesogluortaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - KIRKKONAKLAR İFFET GÜNESOĞLU ORTAOKULU
55	http://tskmehmetcikhafizeihsanpayaza.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - TSK MEHMETCİK VAKFI HAFİZE İHSAN PAYAZA ORTAOKULU
56	http://sehitfeyzaacisuiho.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - Şehit Feyza Acısu İmam Hatip Ortaokulu
57	http://alpaslaniho.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - İMKB ALPASLAN İMAM HATİP ORTAOKULU
58	http://alisoyluimamhatiportaokulu.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - ALİ SOYLU İMAM HATİP ORTAOKULU
59	http://cankayamisakimilli.meb.k12.tr/	ANKARA - ÇANKAYA - MİSAK-I MİLLİ ORTAOKULU

Ek 3. Anket Formu

Anket Formu

Değerli müzik öğretmenleri;

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Programında yüksek lisans yapmaktayım. Yürütmekte olduğum tez çalışması "Ortaöğretim Kurumlarında Melodikanın Kullanılabilirliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri" başlığını taşımaktadır. Bu kapsamda hazırlanan anket sorularının, mesleki deneyim ve görüşleriniz doğrultusunda değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

Elde edilen bilgiler tamamıyla bu araştırma için kullanılacak olup, eğitimciler ile ilgili bütün bilgi ve görüşler tarafımda gizli tutulacaktır. Değerli zamanınızı ayırdığınız için teşekkür ederim.

Araştırmacı
Orkun KARAKUŞ

Anketi cevaplayanın

Varsa, tamamladığı lisansüstü eğitim programı:

Meslek yılı:

Ana Çalgısı:

Görev yaptığı okul:

Sorular

1. Hangi lisans programından mezun oldunuz?
 - a) Eğitim fakültesi müzik öğretmenliği
 - b) Güzel sanatlar fakültesi
 - c) Konservatuar
 - d) Başka,
2. Okul çalgısı olarak derslerinizde öğrencilerinize hangi müzik aletlerini öğretiyorsunuz?
.....
.....
3. Melodikanın müzik derslerinde okul çalgısı olarak kullanılmasını uygun buluyor musunuz?
 - a) Evet
 - b) Hayır
4. Üflemeli ve tuşlu bir çalgı olması nedeniyle, melodikanın müzik derslerinde etkin olarak kullanılabileceğini düşünüyor musunuz?
 - a) Evet
 - b) Hayır
5. Melodikanın akort ve entonasyon gibi konularda sorun yaratmamasını, derslerde kullanımı açısından bir avantaj olarak görüyor musunuz?
 - a) Evet
 - b) Hayır

6. Derslerde algı olarak melodika kullanımıyla çok seslilik konusu anlatılabilir mi?
a) Evet b) Hayır
7. Derslerde algı olarak melodika kullanımıyla gürlük basamakları ve nüans terimleri konusu öğretilir mi?
a) Evet b) Hayır
8. Melodika kullanılarak öğrencilere, bileşik ve basit ölçülerde yazılmış ezgiler çaldırılabilir mi?
a) Evet b) Hayır
9. Sınıfların fiziki şartları derslerde melodika kullanımı açısından uygun mudur?
a) Evet b) Hayır
Cevabınız “Hayır” ise, nedenini lütfen kısaca açıklayınız.
.....
10. Melodika algısı, maliyet bakımından okul çalgısı olmaya uygun mudur?
a) Evet b) Hayır
11. Sizce melodika ğretimi ile ilgili ülkemizde yeterli sayıda yardımcı kaynak bulunmakta mıdır?
a) Evet b) Hayır
12. Sizce ortaokulda melodika ile en çok çalınan veya ilgi duyulan ezgiler nelerdir?
a) Okul şarkıları b) Türküler c) Marşlar
d) ok sesli ve kanon şarkılar e) Güncel şarkılar
13. Melodika ğretiminde Milli Eğitim Bakanlığının dağıttığı ders kitaplarından etkin olarak yararlanılabileceğini düşünüyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
14. Öğrencilerinize melodikayı öğretebilecek yeterli bilgi birikimine sahip misiniz?
a) Evet b) Hayır
15. Lisans ğrenimi süresince melodika ğretimi ile ilgili bir ders aldınız mı?
a) Evet b) Hayır
16. Lisans ğrenimi süresince alınan branş derslerinin, öğrencilere melodika öğretebilmede yeterli olacağını düşünüyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
17. Sizce, melodika ortaokulda hangi sınıflarda okul çalgısı olarak kullanılmalıdır?
.....
18. Öğrenciler melodika öğrenmeye karşı istekli midir?
a) Evet b) Hayır
19. Öğrenciler melodikalarını düzenli olarak derse getirirler mi?
a) Evet b) Hayır

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..